

บันทึกความผูกพัน ทิวทัศน์บ้านเกิด

โดย

นายมงคล โม่งปิ่นแก้ว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2563

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

บันทึกความผูกพัน ทิวทัศน์บ้านเกิด

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

HOMETOWN & SCENERY

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts (VISUAL ARTS)
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2020
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	บันทึกความผูกพัน ทิวทัศน์บ้านเกิด
โดย	มงคล โมงปิ่นแก้ว
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์ แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ศาสตราจารย์ ญาณวิทย์ กุญแจทอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

.....คนบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ถาวร โกอุดมวิทย์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(ศาสตราจารย์ญาณวิทย์ กุญแจทอง)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ศาสตราจารย์ เกียรติคุณพิชณุ สุภนิมิตร)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ศาสตราจารย์พัทยศ พุทธเจริญ)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ศาสตราจารย์ เกียรติคุณกัญญา เจริญศุภกุล)

59003211 : ทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท

คำสำคัญ : ธรรมชาติ, วิถีชีวิต, ชนบท

นาย มงคล โม่งปิ่นแก้ว: บัณฑิตที่รักความผูกพัน ทิวทัศน์บ้านเกิด อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
หลัก : ศาสตราจารย์ ญาณวิทย์ กุญแจทอง

ทัศนียภาพในชนบทว่าด้วยเรื่องความงาม ความงามที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติและมนุษย์เป็นผู้
สร้างสรรค์ขึ้น มีทั้ง ภูเขา แม่น้ำ ท้องฟ้า และสิ่งปลูกสร้างที่ชาวบ้านสร้างเป็นที่อยู่อาศัยและพื้นที่ทำ
กิน โดยมีการทำเกษตรกรรมอยู่บริเวณเชิงเขาและที่ราบลุ่มตามลักษณะภูมิประเทศทางภาคเหนือ ที่มี
ภูเขาหรือเนินดอยเป็นส่วนมากจึงทำให้ทัศนียภาพโดยรวมสวยงามบวกกับอากาศที่ดี จึงนับได้ว่า
เกษตรกรรมมีส่วนในการสร้างสรรค์ความงามบนผืนแผ่นดินบนเนินเขาโดยไม่รู้ตัว ชาวบ้านได้ช่วยกัน
อนุรักษ์ป่าไว้เพราะการมีป่าเขาที่อุดมสมบูรณ์ทำให้มีน้ำเพื่อการเกษตรและใช้ในชีวิตประจำวัน และ
เป็นปัจจัยทำให้พืชที่ปลูกมีการเจริญเติบโตงอกงามมีผลผลิตได้กำไรมาจนเจือจรรอบครัว ทำให้ส่งผล
ต่อทิวทัศน์ที่มีทั้ง ไร่ข้าว ไร่ข้าวโพด สลับกับภูเขาที่มีป่าไม้และท้องฟ้าเป็นองค์ประกอบที่ลงตัวอย่างมี
เอกลักษณ์

ข้าพเจ้าในฐานะผู้สร้างงานศิลปะจึงได้หยิบยกทิวทัศน์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะในพื้นที่ สภาวะ
แวดล้อมของวิถีชีวิตชนบทที่มีความงามจากธรรมชาติและมนุษย์เป็นผู้สร้างโดยเสนอถึงชีวิตที่เรียบง่าย
ในการดำรงอยู่ท่ามกลางหุบเขา ภูเขาสูงที่อุดมสมบูรณ์ในธรรมชาติ เพื่อแสดงถึงสภาวะของวิถี
ชีวิตชนบทที่มีความงามจากความประทับใจในธรรมชาติอันบริสุทธิ์ เริ่มต้นจากการสร้างสรรค์ของ
เกษตรกรที่บรรจงปลูกพืชไร่ลงบนเนินเขา เกิดเป็นความงดงามโดยการรวมตัวกันของพืชไร่ ต้นไม้ ป่า
เขา ท้องฟ้า และอากาศบริสุทธิ์ ข้าพเจ้าจึงถ่ายทอดความรู้สึกที่เรียบง่ายในการดำรงชีวิตแต่แฝงด้วย
การต่อสู้ดิ้นรนที่จะมีชีวิตรอด สื่อสารความรู้สึกผ่านเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut) ที่มีร่องรอย
พิเศษในกระบวนการซึ่งทำให้เกิดการทับซ้อนของสีเป็นชั้น ๆ ทำให้การประสานกันของเส้นและพื้นที่
ว่างทำให้อารมณ์ของต้นหญ้า ต้นข้าว ต้นไม้ ภูเขา และท้องฟ้า มีลักษณะของการไม่อยู่นิ่งเพื่อที่จะมี
ชีวิตรอดเป็นการแสดงออก เกิดเป็นทิวทัศน์ที่มีชีวิตชีวาที่มีร่องรอยที่เป็นอิสระมีความแปรเปลี่ยนของ
ช่วงเวลา ทำให้เห็นถึงความรัก ความผูกพันกับทิวทัศน์บ้านเกิด

59003211 : Major (VISUAL ARTS)

Keyword : Nature, life style, countryside

MR. MONGKHON MONGPANKAEW : HOMETOWN & SCENERY THESIS ADVISOR :
PROFESSOR YANAWIT KUNCHAETHONG

Aesthetic of countryside scenery. Beauty that is created from nature and humans consists of mountains, rivers, sky and other buildings that the villagers create for living and working. Farmers do agriculture in the foothills and lowlands according to the terrain in the north, where there are mostly mountains or hills, which with all the scenery and good weather, overall without knowing, the farmers made the scenery a part of beauty. The farmers help to conserve the forests because a fertile forest results in having water supply for both agriculture and daily use, and is also a factor for great agriculture, bringing profit for families. Therefore, the rice fields and corn fields combined with the forest and sky brings a unity to the composition.

As an artwork creator, I have interpreted the unique characteristic of the countryside scenery, which illustrates the beauty of both nature and human creation, expressing the simple lifestyle within the fertile hills and mountains. The farmers lifestyle portrays the care and impression in the pure nature, seen through how they carefully grow vegetation on the hills, which brings beauty by combining agriculture, forests, sky and clean air. Therefore, I portrayed the simple lifestyle, but hides a perspective of the struggle to survive, by expressing it using the technique woodcut. The technique has a special characteristic of grooves and color layering making the forms of grass, rice, trees, mountains and sky unify in synchronization, showing the movements and struggle of survival. Therefore this gives a lively scenery with the trace of freedom and the transition in time, showing love and relationship with the hometown.

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้ากราบขอบพระคุณบิดา มารดาและพี่น้องทุกคนในครอบครัว ที่คอยช่วยเหลือ และสนับสนุน ให้ข้าพเจ้าได้ศึกษาต่อในด้านศิลปะ และกราบขอบพระคุณคณาจารย์ผู้สอนทุกท่านที่เป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ความสามารถ เปิดโอกาสให้ข้าพเจ้าได้เรียนรู้ ค้นคว้าทดลอง เทคนิคใหม่ๆ และคอยชี้แนะแนวทาง คอยช่วยเหลือแนะนำแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์ชุดนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีพร้อมทั้งผู้มีพระคุณทุกๆ ท่านที่ให้ความช่วยเหลือ รวมถึงบุคคลใกล้ชิดที่คอยเป็นกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า

ท้ายที่สุดนี้ข้าพเจ้าหวังว่าการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้าในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจไม่มากนักน้อย และสิ่งใดที่เป็นคุณค่า ความดีงามที่เกิดจากวิทยานิพนธ์นี้ ขอจงมีส่วนให้บุคคลทั้งหลายดังกล่าวข้างต้น และผู้ที่สนใจได้รับผลประโยชน์โดยทั่วกัน

มงคล โมงปั่นแก้ว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญภาพ	ฌ
บทที่ 1	1
บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์.....	2
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์.....	3
ขอบเขตของการสร้างสรรค์.....	4
คำนิยามศัพท์.....	4
บทที่ 2	5
ข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์	5
อิทธิพลที่ได้รับจากประสบการณ์สิ่งแวดล้อมทางครอบครัวและชุมชน	5
อิทธิพลจากธรรมชาติและชุมชน	9
อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน.....	12
บทที่ 3	16
ขั้นตอนและกระบวนการในการสร้างสรรค์	16
ขั้นตอนและกระบวนการสร้างสรรค์สำคัญอย่างไรในการทำงานศิลปะ.....	16
เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut).....	16
ขั้นตอนในการทำงานภาพพิมพ์แกะไม้	17

การวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนธาตุในการสร้างสรรค์ผลงาน	31
สรุปการวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนธาตุในการสร้างสรรค์	38
บทที่ 4	39
การวิเคราะห์และการพัฒนาผลงานการสร้างสรรค์	39
ระยะที่ 1 ผลงานในช่วงระยะก่อนวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2559	39
ระยะที่ 2 ผลงานในช่วงระยะก่อนวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2559	46
ระยะที่ 3 ผลงานในช่วงระยะก่อนวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2560	52
โครงการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2561 – 2563	58
บทที่ 5	66
บทสรุป.....	66
รายการอ้างอิง	67
ประวัติผู้เขียน	69

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1	ภาพประกอบ อิทธิพลที่ได้รับจากประสบการณ์สิ่งแวดล้อมทางครอบครัวและชุมชน ..	6
ภาพที่ 2	ภาพประกอบ อิทธิพลที่ได้รับจากประสบการณ์สิ่งแวดล้อมทางครอบครัวและชุมชน ..	7
ภาพที่ 3	ภาพประกอบ อิทธิพลที่ได้รับจากประสบการณ์สิ่งแวดล้อมทางครอบครัวและชุมชน..	7
ภาพที่ 4	ภาพประกอบอิทธิพลที่ได้รับจากประสบการณ์สิ่งแวดล้อมทางครอบครัวและชุมชน ...	8
ภาพที่ 5	ภาพประกอบอิทธิพลที่ได้รับจากประสบการณ์สิ่งแวดล้อมทางครอบครัวและชุมชน ...	8
ภาพที่ 6	ภาพประกอบอิทธิพลจากธรรมชาติและชุมชน กองแลน จ.แม่ฮ่องสอน.....	10
ภาพที่ 7	ภาพประกอบอิทธิพลจากธรรมชาติและชุมชน ดอยม่อนล่อง จ.เชียงใหม่.....	10
ภาพที่ 8	ภาพประกอบอิทธิพลจากธรรมชาติและชุมชน ดอยม่อนเงาะ จ.เชียงใหม่.....	11
ภาพที่ 9	ภาพประกอบอิทธิพลจากธรรมชาติและชุมชน บ้านคนในชุมชนแม่น้ำจร จ.เชียงใหม่	11
ภาพที่ 10	ภาพศาสตราจารย์เกียรติคุณประหยัด พงษ์ดำ ศิลปินแห่งชาติสาขาทัศนศิลป์.....	13
ภาพที่ 11	ภาพประกอบอิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน ประหยัด พงษ์ดำ.....	13
ภาพที่ 14	ภาพศิลปิน วินเซนต์ แวน โกะห์ (VINCENT VAN GOGH).....	15
ภาพที่ 15	ภาพประกอบอิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน วินเซนต์ แวน โกะห์.....	15
ภาพที่ 16	ภาพประกอบแหล่งที่มาในการเก็บข้อมูล ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์.....	19
ภาพที่ 17	ภาพประกอบแหล่งที่มาในการเก็บข้อมูล ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์.....	19
ภาพที่ 18	ภาพประกอบแหล่งที่มาในการเก็บข้อมูล ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์.....	20
ภาพที่ 19	ภาพประกอบแหล่งที่มาในการเก็บข้อมูล ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์.....	20
ภาพที่ 20	ภาพอุปกรณ์ทำงานศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้ ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์.....	22
ภาพที่ 21	ภาพอุปกรณ์ทำงานศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้ ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์.....	22
ภาพที่ 22	ภาพวิธีเตรียมกระดาษภาพพิมพ์ ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์.....	23
ภาพที่ 23	ภาพวิธีเตรียมไม้กระดานกระดาษอัด ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์.....	24

ภาพที่ 24	ภาพวิธีการเตรียมแม่พิมพ์ ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์	25
ภาพที่ 25	ภาพแสดงขั้นตอนและวิธีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้.....	26
ภาพที่ 26	ภาพแสดงขั้นตอนและวิธีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้.....	26
ภาพที่ 27	ภาพแสดงขั้นตอนและวิธีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้.....	27
ภาพที่ 28	ภาพแสดงขั้นตอนและวิธีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้ พิมพ์สีที่ 1 ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์.....	27
ภาพที่ 29	ภาพแสดงขั้นตอนและวิธีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้ พิมพ์สีที่ 2 ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์.....	28
ภาพที่ 30	ภาพแสดงขั้นตอนและวิธีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้ พิมพ์สีที่ 3	28
ภาพที่ 31	ภาพแสดงขั้นตอนและวิธีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้ พิมพ์สีที่ 4 ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์.....	29
ภาพที่ 32	ภาพแสดงขั้นตอนและวิธีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้ พิมพ์สีที่ 5 ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์.....	29
ภาพที่ 33	ภาพแสดงขั้นตอนและวิธีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้ พิมพ์สีที่ 6 ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์.....	30
ภาพที่ 34	ภาพแสดงขั้นตอนและวิธีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้.....	30
ภาพที่ 35	ภาพการวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนธาตุในการสร้างสรรค์ผลงาน-เส้น	31
ภาพที่ 36	ภาพการวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนธาตุในการสร้างสรรค์ผลงาน-รูปทรง.....	32
ภาพที่ 37	ภาพการวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนธาตุในการสร้างสรรค์ผลงาน-พื้นที่ว่าง.....	33
ภาพที่ 38	ภาพการวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนธาตุในการสร้างสรรค์ผลงาน-ระยะมิติ	34
ภาพที่ 39	ภาพการวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนธาตุในการสร้างสรรค์ผลงาน-สี.....	35
ภาพที่ 40	ภาพการวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนธาตุในการสร้างสรรค์ผลงาน-น้ำหนัก.....	36
ภาพที่ 41	ภาพการวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนธาตุในการสร้างสรรค์ผลงาน-พื้นผิว.....	37
ภาพที่ 42	ภาพการวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนธาตุในการสร้างสรรค์ผลงาน.....	38
ภาพที่ 43	ภาพผลงานระยะที่ 1 ช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2559 ชั้นที่ 1.....	40

บทที่ 1

บทนำ

ในอดีตพื้นที่อำเภอ แม่แจ่ม คือผืนป่าต้นน้ำขนาดใหญ่ สมบูรณ์ไปด้วยพืชพรรณ จากการไหลผ่านของแม่น้ำ แม่แจ่ม จากจังหวัดแม่ฮ่องสอนออกสู่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ แต่ถึงอย่างนั้น แม่แจ่ม มีพื้นที่ภูเขาอยู่ถึง 70 เปอร์เซ็นต์ ทำให้มีเพียงพื้นที่ส่วนบนและล่างเท่านั้นที่มีน้ำอุดม ส่วนบริเวณตอนกลางที่เป็นภูเขาทำให้น้ำเข้าไปไม่ถึง

ช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ที่ดินในผืนป่าสงวนแห่งชาติแม่แจ่มซึ่งโดยพื้นฐานจัดเป็นป่าลุ่มน้ำ ถูกนำมาใช้เป็นพื้นที่เกษตรกรรมเพิ่มขึ้นอย่างมาก ในปี พ.ศ. 2556 อำเภอแม่แจ่มมีผลผลิตข้าวโพดรวมกว่า 100,000 ตัน กินพื้นที่ปลูกข้าวโพดเกือบ 150,000 ไร่ และส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ซึ่งไม่มีเอกสารสิทธิ์ถือครองที่ดิน

ในช่วง 10 ปี เดียวกันนี้เองมีเหตุการณ์ที่เกิดหมอกควันจากการเผาซากไรในแม่แจ่ม อำเภอใกล้เคียงและประเทศเพื่อนบ้านอันเป็นผลจากการเกษตรกรรม รวมถึงหมอกควันจากไฟป่าในฤดูร้อน ส่งผลให้เตีอร้อนแก่คนเชียงใหม่และนักท่องเที่ยวในเชียงใหม่ซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจของภูมิภาค จำนวนลดลงถึง 40 เปอร์เซ็นต์ ทุกคนจึงพุ่งเป้ามากล่าวโทษชาวไร่บนดอยอย่างไม่ต้องสงสัย (Ngthai, 2563)

ข้าพเจ้าจึงได้หยิบยกประเด็นดังกล่าวมาเป็นแรงบันดาลใจ ความประทับใจในเรื่องของแนวความคิดในการทำงานศิลปะ ซึ่งเป็นตัวกำหนดในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะพิมพ์แกะไม้ ในรูปแบบสองมิติ โดยที่ข้าพเจ้าได้เป็นคนในพื้นที่และเติบโตมาในสภาพแวดล้อมนั้น จึงทำให้ข้าพเจ้าเห็นและสัมผัสความเป็นวิถีชีวิตของชาวบ้าน ข้าพเจ้าจึงมีความมุ่งหวังให้ผลงานศิลปะชุดนี้ บอกเล่าความเป็นอยู่ของชาวบ้านให้กับผู้คนภายนอกและสังคมได้รับรู้ถึงความเป็นวิถีชีวิตของชาวบ้าน เห็นถึงความงามที่ปรากฏ การทำการเกษตรของชาวบ้านที่อยู่ร่วมกับป่าไม้ ในความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ และสิ่งที่เกิดขึ้นในด้านลบกับธรรมชาติ ซึ่งผลรวมที่ได้รับจากการมองเห็น ธรรมชาติก็ยิ่งให้ผลในทางบวกเป็นความงดงามอยู่เสมอ

ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์

ในปัจจุบันครอบครัวของข้าพเจ้า ได้อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ซึ่งได้ประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติเมื่อปี พ.ศ. 2515 ซึ่งมีเนื้อที่ประมาณ 482.4 ตารางกิโลเมตร โดยครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดโดยเขตอำเภอจอมทอง อำเภอแม่แจ่ม อำเภอดอยหล่อ กิ่งอำเภอดอยหล่อ และอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ จึงทำให้พื้นที่ส่วนใหญ่กลายเป็นป่าสมบูรณ์เพียบพร้อมด้วยระบบนิเวศ ต่อมาในปี พ.ศ.2535 รัฐได้มีการบังคับใช้กฎหมายว่าโดยเรื่องประโยชน์ทางทรัพยากรและที่ดิน ป่าไม้ ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จึงทำให้ที่อยู่อาศัยและที่ทำกินของชาวบ้านตกเป็นพื้นที่ของป่าสงวนแห่งชาติดอยอินทนนท์ด้วยพื้นที่ส่วนใหญ่

ในภาคเหนือหรือที่เชียงใหม่จะเป็นภูเขาเป็นส่วนมากจึงมีทิวทัศน์ของภูเขา ท้องฟ้า และพื้นที่ราบเป็นบางส่วน แต่ด้วยความพิเศษของพื้นที่ในอำเภอแม่แจ่มที่ชาวบ้านได้มีการทำการเกษตรตามเชิงเขาหรือที่ราบลุ่มสลับกับทิวทัศน์อันเป็นภูเขาและท้องฟ้า ในการทำมาหากินของชาวบ้านอาจทำให้เห็นว่าผืนป่าถูกรุกรานอยู่บ้าง หากแต่ภูมิทัศน์ยังคงงามตามธรรมชาติอย่างสมบูรณ์ ถ้าได้ลงไปสัมผัสวิถีชีวิตของชาวบ้านจะได้รู้ถึงการใช้ชีวิตรวมกันกับป่าแบบถ้อยทีถ้อยอาศัยอย่างลงตัว

ทัศนียภาพในชนบทยังคงบอกเล่าเรื่องความงาม ความงามที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติและมนุษย์เป็นผู้ร่วมในการสร้างสรรค์ขึ้น มีทั้ง ภูเขา แม่น้ำ ท้องฟ้า และสิ่งปลูกสร้างที่ชาวบ้านทำเป็นที่อยู่อาศัยหรือพื้นที่ทำกิน โดยมีการทำเกษตรอยู่บริเวณเชิงเขาและที่ราบลุ่มตามลักษณะภูมิประเทศทางภาคเหนือ ที่มีภูเขาหรือเนินดอยเป็นส่วนมาก จึงทำให้ทัศนียภาพโดยรวมสวยงามบวกกับอากาศที่ดี จึงนับได้ว่าวิถีเกษตรมีส่วนในการสร้างสรรค์ความงามบนผืนแผ่นดินบนเนินเขาโดยไม่รู้ตัว ทุกจังหวัดภาคเหนือมีความสมบูรณ์ทางทรัพยากรธรรมชาติเป็นอย่างมาก ทรัพยากรธรรมชาติบางส่วนดูคล้ายกับว่าได้ถูกทำลายไปแต่ในความเป็นจริงมีเพียงส่วนน้อยและยังคงมีธรรมชาติที่ยังอุดมไปด้วยป่าไม้และลำห้วยที่ได้เกิดจากป่าต้นน้ำและได้แปรเปลี่ยนเป็นสายน้ำที่กว้างใหญ่หล่อเลี้ยงผู้คนในเมือง ที่ชาวบ้านได้ช่วยกันอนุรักษ์ป่าไว้ เพราะการมีป่าเขาที่อุดมสมบูรณ์ทำให้น้ำเพื่อการเกษตรและใช้ในชีวิตประจำวัน และเป็นปัจจัยทำให้พืชที่ปลูกมีความเจริญเติบโตงอกงามมีผลผลิตได้กำไรมาจุนเจือครอบครัว ทำให้ส่งผลต่อทิวทัศน์ที่มีทั้ง ไร่ข้าว ไร่ข้าวโพด สลับกับภูเขาที่มีป่าไม้และท้องฟ้าเป็นองค์ประกอบที่ลงตัวอย่างเอกลักษณ์

ข้าพเจ้าในฐานะผู้สร้างงานศิลปะ จึงได้หยิบยกทิวทัศน์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะในพื้นที่ สภาวะแวดล้อมของวิถีชีวิตชนบทที่มีความงามจากธรรมชาติและมนุษย์เป็นผู้สร้าง โดยเสนอถึงชีวิตที่เรียบง่ายดำรงอยู่ท่ามกลางหุบเขา ภูเขาสูงอุดมสมบูรณ์ในทางธรรมชาติที่สวยงามได้แก่ ท้องฟ้า ภูเขาและอากาศที่บริสุทธิ์อันเป็นชีวิตที่มนุษย์ทุกคนต้องการ ข้าพเจ้าจึงได้สร้างสรรค์ผลงานในลักษณะของการถ่ายทอดความงามจากความประทับใจแบบอิมเพรสชันนิสม์ โดยนำทิวทัศน์บ้านเกิดมาสร้างสรรค์เพื่อเปิดมุมมองให้กับบุคคลภายนอกได้เห็นถึงความงามทางธรรมชาติ ที่ยังคงอยู่คู่กับการทำไร่บริเวณ

เชิงเขาหรือราบลุ่ม ในท่ามกลางป่าไม้และภูเขาตามลักษณะภูมิประเทศทางภาคเหนือ โดยได้อนุรักษ์ธรรมชาติไว้เป็นทิวทัศน์ที่ดูแปลกใหม่มีการผสมผสานวิถีชีวิตกับป่าไม้ ภูเขา และท้องฟ้า เข้ากันในรูปแบบชนบท

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

เพื่อแสดงถึงสภาวะของวิถีชีวิตในชนบทที่มีความงาม เกิดจากความประทับใจธรรมชาติอันบริสุทธิ์ เริ่มต้นจากการสร้างของเกษตรกรที่บรรจงปลูกพืชไร่ลงบนเนินเขา กลายเป็นความงดงามด้วยการรวมตัวกันของพืชไร่ ต้นไม้ ป่าเขา ท้องฟ้าและอากาศบริสุทธิ์ ข้าพเจ้าถ่ายทอดความรู้สึกอันเป็นความเรียบง่ายในการดำรงชีวิต แต่แฝงด้วยการต่อสู้ดิ้นรนที่จะมีชีวิตรอด ข้าพเจ้าจึงได้แสดงออกมาโดยการใช้สีโทนเย็นหรือสีใกล้เคียงที่ทำให้รู้สึกถึงความชุ่มชื้น ปลูกความมีชีวิตให้กับธรรมชาติ และความอบอุ่น สีเขียวที่มีนัยยะหรือความหมายเชิงเปรียบเทียบ เพราะสีเขียวทำให้รู้สึกถึงความอุดมสมบูรณ์ การเจริญงอกงามในธรรมชาติในขณะเดียวกันก็แสดงถึงความเริ่มต้นใหม่ของสิ่งมีชีวิตอีกหลายๆ ชีวิต ด้วยการแสดงออกในเชิงเทคนิคการแกะไม้ (woodcut) ที่มีร่องรอยพิเศษในขบวนการของเทคนิคการแกะ จึงทำให้ดูเหมือนกับการลงที่แปรงของจิตรกร ด้วยเครื่องแกะไม้มีหลายขนาดจึงทำให้เกิดร่องรอยหรือเส้นที่ต่างกัน จึงทำให้เกิดการทับซ้อนกันของสีเป็นชั้นๆ ทำให้การประสานกันของเส้นและพื้นที่ว่างทำให้รูปทรงของต้นหญ้าต้นข้าวต้นไม้ภูเขาและท้องฟ้า การใช้เส้นมีลักษณะของการอู๋มนิ่งเพื่อที่จะมีชีวิตรอดเป็นการแสดงออก โดยอาศัยเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut) ที่มีความพิเศษเป็นสำคัญ ทำให้เป็นทิวทัศน์ที่มีชีวิตชีวา มีร่องรอยที่เป็นอิสระมีความแปรเปลี่ยนของช่วงเวลาทำไม่เป็นการเลียนแบบจากธรรมชาติ แต่เป็นการร่วมกันสร้างสรรค์ให้เห็นถึงความรักความผูกพันกับทิวทัศน์ของบ้านเกิดยิ่งขึ้น

สมมติฐานของการสร้างสรรค์

หากทัศนียภาพในชนบทขาดการดูแล และมีการรุกรานจากเกษตรกรที่ขาดความรู้ในการอนุรักษ์ดูแลธรรมชาติอย่างยั่งยืน ทำให้เกิดสภาพภูเขาหัวโล้นหรือป่าแห้ว ความสมดุลในธรรมชาติของระบบนิเวศก็จะสูญหายไป เป็นผลให้น้ำและอากาศก็จะได้รับความกระทบกระเทือน เป็นผลมาสู่สิ่งมีชีวิตมากมายที่อาศัยอยู่ในผืนป่าทั้งสัตว์เล็กสัตว์ใหญ่และมนุษย์ก็จะได้รับความเดือดร้อน ประเด็นที่สำคัญก็คือความงดงามตามธรรมชาติก็จะสูญหายไป มนุษย์คงต้องย้ายถิ่นฐานเพราะไม่มีความผูกพันกับบ้านเกิดของตนเอง

ขอบเขตของการสร้างสรรค์

1. ศึกษาภูมิทัศน์ลักษณะทางภูมิประเทศของชุมชนในการทำเกษตรตามเชิงเขาและพื้นที่ลุ่ม โดยกำหนดมุมมองที่ตรงกับอารมณ์ความรู้สึกตามแนวความคิด
2. ศึกษาสีสันทันในชั้นบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบในชุมชน
3. สร้างสรรค์ภาพร่างผลงาน (Sketch) โดยอาศัยการศึกษาจากข้อมูลจริงตามที่ได้สำรวจในการลงพื้นที่ ซึ่งผ่านกระบวนการคิดและใช้สีสันทันตามอารมณ์ และความรู้สึกที่อยากถ่ายทอดในบรรยากาศของรูปแบบความประทับใจ แบบอย่างลัทธิอิมเพรสชันนิสม์ (Impressionism)
4. ศึกษาผลงานและเทคนิคของศิลปินทั้งไทยและต่างชาติ เพื่อนำมาปรับเปลี่ยนและศึกษาในการสร้างสรรค์ผลงานของตัวเอง
5. ใช้เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut) เพื่อแสดงร่องรอยและบรรยากาศที่ซึ้งลึกของสีที่สร้างให้ผลงานมีอารมณ์และความรู้สึก ที่ทิวทัศน์ในธรรมชาติได้สร้างสรรค์ขึ้นผ่านอารมณ์ของข้าพเจ้าจากเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut)

คำนิยามศัพท์

1. Woodcut	ภาพพิมพ์แกะไม้
2. Visual elements	หลักทัศนธาตุ
3. Texture	พื้นผิว
4. Space	พื้นที่ว่าง
5. Semi abstract	ศิลปะกึ่งนามธรรม
6. Relief process	กระบวนการพิมพ์ผิวงาน
7. Photoshop	โปรแกรมตกแต่งภาพ ตัดต่อภาพ
8. Line	เส้น
9. Form	รูปทรง
10. Colour	สี
11. Composition	องค์ประกอบศิลป์

บทที่ 2

ข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์

การสร้างงานศิลปะของข้าพเจ้านั้น ข้าพเจ้าได้มีการเก็บข้อมูลในความเป็นจริง โดยมีการลงในพื้นที่หรืออีกในหนึ่งคือการลงภาคสนามโดยตลอด โดยข้าพเจ้าได้มีวิธีการเก็บข้อมูลและบันทึกเป็นภาพถ่ายในช่วงฤดูการต่างๆ เริ่มตั้งแต่ช่วงต้นฤดูฝนที่ชาวบ้านได้ที่มีการเตรียมพื้นที่ในการทำการเกษตร และศึกษาเมล็ดพันธุ์พืชที่ชาวบ้านได้นำมาปลูกและสภาพแวดล้อมในพื้นที่ชนบท ในการศึกษาเก็บข้อมูลจะเห็นได้ว่าในระยะหลังชาวบ้านมีการทำการปลูกพืชเพียง 2 ชนิด คือ 1.การทำไร่ข้าวโพด 2.การทำนาข้าว และสภาพแวดล้อมของชนบทจะมีเชิงเขาสลับกับที่ลุ่ม ในส่วนที่เป็นเชิงเขานั้นชาวบ้านจะนิยมทำไร่ข้าวโพด เพราะข้าวโพดจะเป็นพืชที่ต้องการน้ำน้อยทนต่อความแห้งแล้งเป็นอย่างดี ส่วนพื้นที่ลุ่มนั้นจะมีแหล่งน้ำมาก ชาวนาจึงจะนิยมทำนาข้าว หลังจากนั้นก็เป็นช่วงเวลาที่บ้านในชุมชนได้ลงมือการเพาะปลูกเมล็ดพันธุ์พืชลงในพื้นที่ทำกิน จนกระทั่งถึงวันเวลาที่เมล็ดพันธุ์พืชได้เจริญเติบโตเป็นที่สีเขียวเต็มในพื้นที่ และเริ่มที่จะเปลี่ยนพื้นที่ทำไร่ข้าวโพด และทำนากลายเป็นสีเขียวสลับสีทองทั่วชุมชน เกิดเป็นความงามที่มนุษย์กับธรรมชาติได้สร้างร่วมกัน ก่อให้เกิดเป็นอาชีพและรายได้ให้กับคนในชุมชน

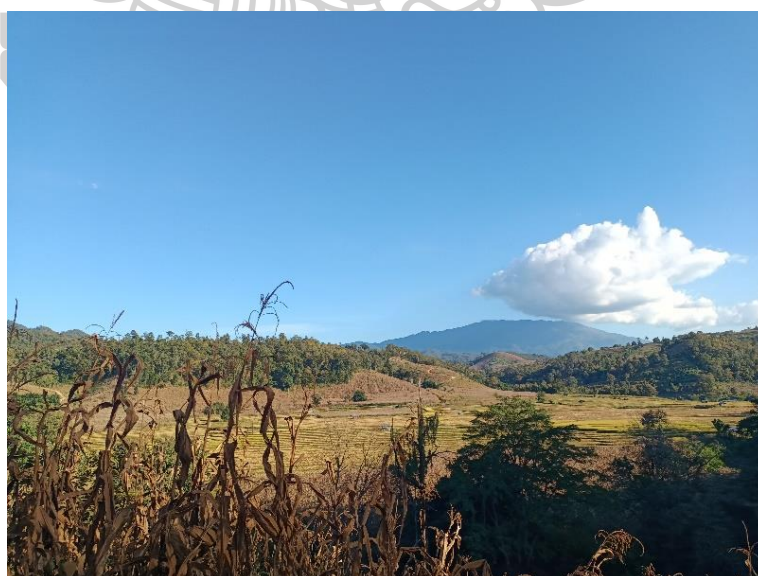
จากพื้นที่ทำกินของชาวบ้านและธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ผมนวกกับวิถีชีวิตของชาวบ้านที่ได้พึ่งพาอาศัยธรรมชาติที่ข้าพเจ้าได้สัมผัสมาตั้งแต่สมัยยังเด็กทำให้ได้รู้สึกและเข้าใจในการดำเนินชีวิตหรือการประกอบอาชีพของชาวบ้าน เกิดเป็นความประทับใจก่อให้เกิดเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ และอยากให้ผู้คนภายนอกได้เข้าใจมาสัมผัสและรู้ถึงวิถีชีวิตในชุมชน ข้าพเจ้าจึงผสานจินตนาการและความรู้ที่ได้สัมผัสมาถ่ายทอดเป็นผลงานศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้ในวิทยานิพนธ์ชุดนี้

อิทธิพลที่ได้รับจากประสบการณ์สิ่งแวดล้อมทางครอบครัวและชุมชน

อิทธิพลที่มีบทบาทในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของข้าพเจ้า เริ่มต้นที่ข้าพเจ้าได้กำเนิดเติบโตมาในการใช้ชีวิตที่ชนบท ประชากรส่วนใหญ่ได้มีอาชีพเป็นเกษตรกรเป็นหลัก และครอบครัวของข้าพเจ้าก็มีอาชีพเป็นเกษตรกรคือการทำไร่ข้าวโพด ทำนา ข้าพเจ้าจึงได้เห็นการเป็นเกษตรกรของพ่อแม่และคนในชุมชนมาตั้งแต่จำความได้ และการถูกเลี้ยงดูในวัยเด็กของข้าพเจ้านั้น พ่อแม่มักจะพาข้าพเจ้าติดตามไปไร่โดยตลอด จึงทำให้เห็นวิถีชีวิตของเกษตรกรในการทำไร่ข้าวโพด ทำนา

ข้าว ได้เรียนรู้วิธีการทำไร่ข้าวโพด ทำนาข้าว เริ่มตั้งแต่การเตรียมที่ในการปลูกพืชกล่าวคือการถางหญ้าในพื้นที่หรือการไถนา จึงเห็นในการทำไร่ของพ่อแม่และคนในชุมชนตั้งแต่เด็ก พอข้าพเจ้าโตมา จึงได้มีโอกาสได้คลุกคลีได้ร่วมทำกิจกรรมในการอาชีพเกษตรกรรมมากขึ้น โดยช่วยพ่อแม่ตั้งแต่การถางหญ้าเตรียมที่ดินในพื้นที่ของตัวเองและเพื่อนบ้าน คือบ้านของข้าพเจ้านั้นเป็นบ้านนอกจึงมีการลงแขกที่คนในหมู่บ้านจะมาช่วยกันในการปลูกข้าวโพด ปลูกข้าวในนา ข้าพเจ้ารู้ถึงความลำบากและความสุขในการเป็นเกษตรกรของคนในชุมชน และภาพที่เห็นในวัยเด็กจนถึงตอนโตเป็นภาพที่สะท้อนถึงความสุขที่มีต่อในพื้นที่ชุมชนแห่งนี้ ซึ่งทุกคนมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันเป็นที่ข้าพเจ้าได้เห็นและได้สัมผัสในความมีน้ำใจของเพื่อนบ้าน จากประสบการณ์ที่ได้รับมาจึงทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกประทับใจในภาพที่เห็น และสิ่งแวดล้อมโดยธรรมชาติที่สมบูรณ์ประกอบกับพืชเกษตรที่ชาวบ้านได้บรรจงปลูก

การลงแขก หรือที่ภาคใต้เรียกว่า ซอมือ เป็นวิธีการแลกเปลี่ยนแรงงานช่วยเหลือในการผลิต และเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนในหมู่บ้าน สมัยก่อน คนไทยอยู่ร่วมกันแบบพึ่งพาอาศัยกัน ใครทำอะไรที่หนักหนาเกินความสามารถของครอบครัวตน หรือเร่งจะให้งานเสร็จรวดเร็วมักจะไหว้วานขอความช่วยเหลือเพื่อนบ้าน หรือมีฉะนั้น เพื่อนบ้านพอรู้ข่าวก็แห่มาช่วยเหลือทำงานนั้นไปจนเสร็จ โดยเจ้าของงานจะหุงหาอาหารไว้เลี้ยงแขก แม้กระทั่งการทำไร่ทำนา คนไทยมีประเพณีการลงแขก เพื่อไถนา เก็บเกี่ยวข้าว หรือนวดตีข้าว ซึ่งต่างคนต่างผลิตเปลี่ยนเวียนกันไปช่วยเหลือกันจนงานเสร็จสิ้นลงทั้งหมด(สารานุกรมเสรี, 2558)

ภาพที่ 1 ภาพประกอบ อิทธิพลที่ได้รับจากประสบการณ์สิ่งแวดล้อมทางครอบครัวและชุมชน ฟุงนาบ้านแม่जार ต.แม่जार อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่ ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 2

ภาพประกอบ อิทธิพลที่ได้รับจากประสบการณ์สิ่งแวดล้อมทางครอบครัวและชุมชน
ทุ่งนาบ้านแม่นาจร ต.แม่นาจร อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่ ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 3

ภาพประกอบ อิทธิพลที่ได้รับจากประสบการณ์สิ่งแวดล้อมทางครอบครัวและชุมชน
ภาพการไม่ข้าวโพดของชาวบ้านแม่นาจร ต.แม่นาจร อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่
ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 4

ภาพประกอบอิทธิพลที่ได้รับจากประสบการณ์สิ่งแวดล้อมทางครอบครัวและชุมชน
ทุ่งนาบ้านป่าปงเปียง ต.ช่างเคิ่ง อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่ ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 5

ภาพประกอบอิทธิพลที่ได้รับจากประสบการณ์สิ่งแวดล้อมทางครอบครัวและชุมชน
ทุ่งนาบ้านช่างเคิ่ง ต.ช่างเคิ่ง อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่ ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

อิทธิพลจากธรรมชาติและชุมชน

จากที่ข้าพเจ้าได้กำเนิดเติบโตมาในชนบทที่มีภูมิประเทศเป็นป่าไม้ ภูเขาล้อมรอบ ทำให้ข้าพเจ้าได้สัมผัสกับธรรมชาติตั้งแต่เด็กจนเติบโต ซึ่งภาพที่เห็นนั้นจะเป็นภาพของธรรมชาติที่อุดมไปด้วยความเขียวขจีของพืชต่างๆ ชนิดในป่าบวกกับพืชไร่ในชนบท จึงเกิดเป็นภาพความงามของสีสันทันและบรรยากาศในฤดูต่างๆ ในช่วงเวลาที่ต่างออกไปของแต่ละฤดูกาล จึงทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกมีความสนใจในธรรมชาติของชุมชนมาก ยิ่งได้สัมผัสกับธรรมชาติและวิถีชีวิตยิ่งทำให้ข้าพเจ้ามีความประทับใจและชื่นชอบกับความงามที่ชาวบ้านได้ดูแลรักษาป่าไม้ในชุมชน ซึ่งทำให้ป่าไม้ยังอุดมสมบูรณ์และมีอากาศที่บริสุทธิ์ จึงเกิดเป็นความทรงจำและความรู้สึกดีๆ ต่อชุมชน และจากประสบการณ์ที่ข้าพเจ้าได้รับจากการศึกษาและการเฝ้าดูการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ ทั้งหมู่บ้านและอำเภอยิ่งทำให้ข้าพเจ้าได้เห็นการดูแลรักษามากขึ้น และพื้นที่ที่ต่างกันจึงทำให้วิถีชีวิตที่ได้สัมผัสมีความหลากหลาย ยิ่งข้าพเจ้าได้ออกเดินทางไปในสถานที่ต่างตำบลนอกเหนือจากเขตตำบลของตนเอง ยิ่งทำให้ข้าพเจ้ามีความสนใจในวิถีชีวิตของอำเภอมากขึ้นแต่ละตำบลจะมีวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตำบล โดยนัยนี้ประกอบด้วยตำบล ช่างเค็ง ท่าผา บ้านทับ แม่ศก แม่นาจร ปางหินฝน กองแขก ฯลฯ แต่ละตำบลที่ได้ไปสัมผัสทำให้มีความน่าสนใจ ข้าพเจ้าจึงได้เก็บข้อมูลบางส่วนในพื้นที่มาสร้างสรรค์เป็นผลงาน

จากที่ข้าพเจ้าได้ไปสัมผัสกับธรรมชาติในพื้นที่ต่างๆ ในชุมชน ทำให้ข้าพเจ้าได้รับความรู้และเห็นถึงความสำคัญในเรื่องของชั้นบรรยากาศ แสงสีสันทันในธรรมชาติ ที่มีความกลมกลืนในรูปแบบของช่วงเวลาที่ต่างกันออกไป เช่น แสงในช่วงบรรยากาศของเช้ามืด ช่วงพระอาทิตย์ขึ้น ช่วงเช้า ช่วงกลางวัน ช่วงบ่าย ช่วงเย็น และหลังพระอาทิตย์ตกดิน ซึ่งแต่ละระยะเวลาที่ต่างกันทำให้บรรยากาศและความรู้สึกที่ได้รับต่างกันออกไปด้วย จึงเป็นสาเหตุที่โน้มน้าวให้ข้าพเจ้าเกิดความประทับใจและกลายเป็นแนวความคิดที่จะสร้างสรรค์ผลงานออกมาในรูปแบบของวิถีชีวิตในวิทยานิพนธ์ชุดนี้

ภาพที่ 6

ภาพประกอบอิทธิพลจากธรรมชาติและชุมชน กองแลน จ.แม่ฮ่องสอน

ภาพที่ 7

ภาพประกอบอิทธิพลจากธรรมชาติและชุมชน ดอยม่อนलोंง จ.เชียงใหม่

ภาพที่ 8

ภาพประกอบอิทธิพลจากธรรมชาติและชุมชน ดอยม่อนเงาะ จ.เชียงใหม่

ภาพที่ 9

ภาพประกอบอิทธิพลจากธรรมชาติและชุมชน บ้านคนในขุนแม่นาจร จ.เชียงใหม่

อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน

1. ศาสตราจารย์เกียรติคุณประหยัด พงษ์ดำ เป็นศิลปินภาพพิมพ์แกะไม้ท่านหนึ่ง ซึ่งอดีตเคยเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่ง ณ ปัจจุบันท่านได้เสียชีวิตเมื่อ 19 กันยายน 2557 ท่านยังได้เป็นศิลปินแห่งชาติสาขาทัศนศิลป์ (ภาพพิมพ์) เมื่อปี พ.ศ. 2541 ซึ่งท่านเป็นศิลปินแบบอย่างในการทำงานศิลปะภาพพิมพ์ ท่านนั้นได้ทำงานศิลปะอยู่ตลอดไม่เคยขาด งานศิลปะของท่านนั้นมีทั้งงานจิตรกรรม ภาพพิมพ์ งานของท่านนั้นมีอิทธิพลและเป็นต้นแบบให้กับงานศิลปะสมัยใหม่มาก ท่านได้ทุ่มเททำงานศิลปะของท่านมากและเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงานศิลปะ

ลักษณะผลงานของท่านจะมีเรื่องราวเนื้อหาที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตในชนบทที่เรียบง่าย โดยจะมีการใช้สัญลักษณ์เป็นตัวนำเสนอในรูปแบบของสัตว์ต่างๆ และผู้คนในงานที่กำลังทำกิจกรรม ที่มีท่วงท่าลีลาของการใช้ชีวิตในชนบทและการใช้สีในงานจะเป็นสีที่ดูแล้วสบายตา คือใช้เรื่องของบรรยากาศในช่วงเวลาเข้ามาช่วยในงานและสีในบรรยากาศของช่วงเวลาที่ต่างกันออกไป งานของท่านนั้นจะมีจุดเด่นในเรื่องของการใช้สีที่ไม่เด่นจนเกินไปและลีลาของคนหรือสัตว์ที่เข้ากับผลงานในแต่ละชิ้นนั้น มีความชัดเจนลงตัวเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นผลงานที่ไต่กำลังชั้นในตอนใกล้รุ่ง ถึงแม้องค์ประกอบจะดูเรียบง่าย ทำให้คิดถึงวิถีชีวิตที่ชนบทมาก ซึ่งผลงานของท่านมักจะใช้รูปลักษณะของสัตว์และคนในการนำเสนอ ซึ่งจะเกิดจากการจินตนาการส่วนตัวของท่าน โดยปราศจากความเหมือนจริง จึงทำให้ผลงานมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว

ศาสตราจารย์เกียรติคุณประหยัด พงษ์ดำ ถือเป็นแบบอย่างในการทำงานศิลปะของข้าพเจ้า ทั้งในเรื่องของแนวความคิดและเทคนิควิธีการ ที่ข้าพเจ้าได้นำมาใช้เป็นแบบอย่างในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ โดยเฉพาะการทำงานภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut) ที่ได้แรงบันดาลใจจากผลงานของอาจารย์ที่ได้ทำ และถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีอิทธิพลในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้ของข้าพเจ้าเป็นอย่างมาก

ภาพที่ 10 ภาพศาสตราจารย์เกียรติคุณประหยัด พงษ์ดำ ศิลปินแห่งชาติสาขาทัศนศิลป์ (ภาพพิมพ์) พ.ศ. 2541

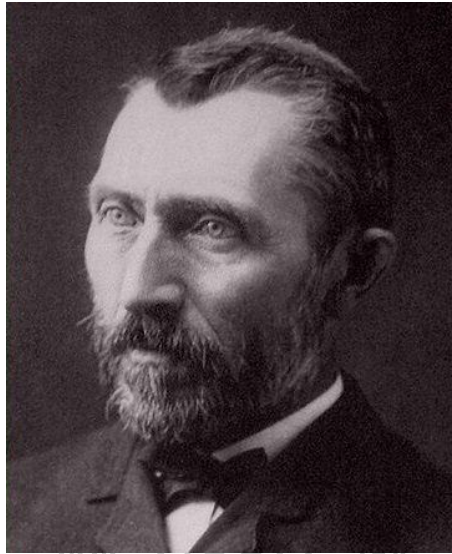

ภาพที่ 11 ภาพประกอบอธิษฐานที่ได้รับจากศิลปิน ประหยัด พงษ์ดำ
ชื่อภาพ : ยามเช้า /เทคนิค : Woodcut ขนาด : 80 x 60 cm./ ปี พ.ศ. : 2524
ที่มา : รางวัลเกียรติยศอันดับที่หนึ่ง เจริญทอง ครั้งที่ 27

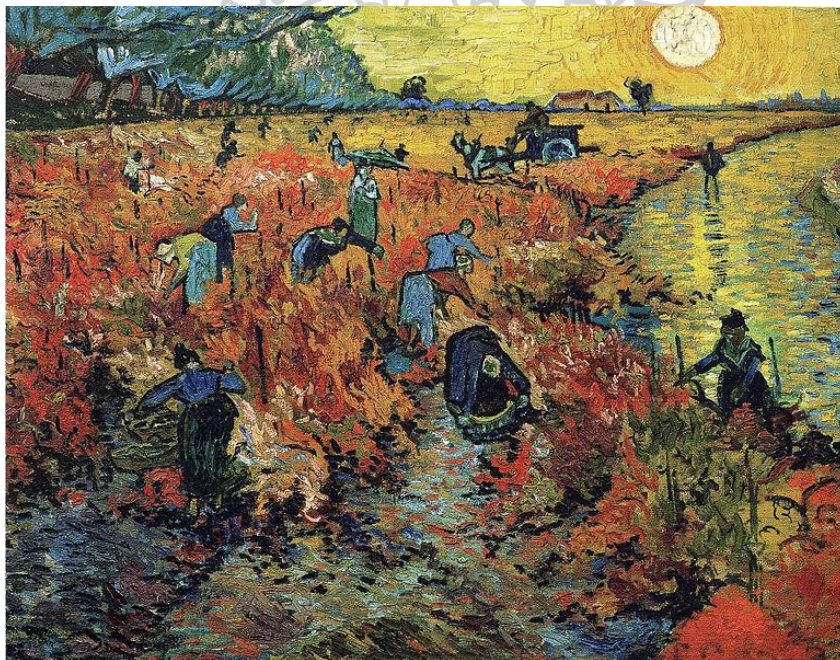
2. VINCENT VAN GOGH (วินเซนต์ แวน โก๊ะท์) เป็นจิตรกรชาวดัตช์ที่มีชื่อเสียงผู้หนึ่ง และมีอิทธิพลมากที่สุดในประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันตก ในช่วงการทำงานศิลปะของเขานั้นอยู่ในช่วงประมาณปี ค.ศ. 1881 วินเซนต์ แวน โก๊ะท์ เป็นศิลปินยุคแรกๆ ของการบุกเบิกลัทธิอิมเพรสชันนิสม์ ซึ่งต่อมามีอิทธิพลกับโลกศิลปะเป็นอย่างมาก แต่ในช่วงที่วินเซนต์ แวน โก๊ะท์ ได้เป็นจิตรกรนั้นถือได้ว่าเขามีความยากแค้นในเรื่องของการใช้ชีวิตเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเรื่องของรายได้จากการขายผลงานของเขาที่วาดออกมานั้นแทบจะไม่มีใครสนใจและไม่มีความต้องการจะซื้อผลงานของเขาเลย แต่วินเซนต์ แวน โก๊ะท์ ยังยึดมั่นสร้างสรรค์ผลงานศิลปะออกมาได้มากมาย ซึ่งเขาพิสูจน์เห็นว่าการทำงานศิลปะนั้นคือชีวิตจิตใจของเขา แวน โก๊ะท์ได้เขียนจดหมายถึงน้องที่เป็นที่รักของเขาว่า “เขาค้นพบแล้วว่า ศิลปะคือทุกสิ่งทุกอย่างของเขา และเข้ามาแทนที่สิ่งอื่นๆ จนหมด เขาใช้เวลาเพื่อศึกษามันด้วยตนเองอย่างจริงจัง ก่อนหน้านั้นเขาเคยเขียนรูปมาบ้าง แต่ไม่ได้จริงจังเท่าไร แต่ต่อจากนี้ไปมันคือชีวิตจิตใจของเขา”

แวน โก๊ะท์ เป็นจิตรกรคนหนึ่ง ที่มีความประทับใจในเรื่องของแสงและสีในชั้นบรรยากาศ เขาสร้างผลงานออกมาในรูปแบบของสีที่มีความทับซ้อนของแสง ภาพจึงเกิดการเคลื่อนไหว จึงทำให้ผลงานของแวน โก๊ะท์ มีความพิเศษในลักษณะของการเคลื่อนที่ของวัตถุหรือสีในบรรยากาศ

เหตุผลที่ข้าพเจ้าได้เลือกนำผลงานของ แวน โก๊ะท์ มาเป็นศิลปินอิทธิในการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้านั้น เนื่องจากผลงานของ แวน โก๊ะท์ ส่วนใหญ่มีการใช้สีและที่แปรปรวนในลักษณะที่มีความพริ้วไหว ในรูปแบบการเคลื่อนที่ของวัตถุหรือแสงในงาน จึงมีการใช้เส้นและที่แปรปรวนเป็นตัวกำหนด ไม่ว่าจะเป็นวัตถุต่างๆ เช่น ต้นไม้ ก้อนหิน ต้นข้าว ต้นหญ้า ก้อนเมฆ พระอาทิตย์ แต่ละเส้นที่วาดลงในผลงานเกิดเป็นสีที่สลับซับซ้อนในตัวงาน เกิดเป็นสีแสงในบรรยากาศที่มีความเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา จึงเป็นสาเหตุให้ข้าพเจ้ามีความประทับใจในผลงานของ แวน โก๊ะท์ โดยการนำมาปรับเปลี่ยนมาใช้กับกลวิธีเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut) ซึ่งเป็นเทคนิคที่ข้าพเจ้ามีความสนใจ

ภาพที่ 12 ภาพศิลปิน วินเซนต์ แวน โก๊ะห์ (VINCENT VAN GOGH)

ภาพที่ 13 ภาพประกอบอติธิพลที่ได้รับจากศิลปิน วินเซนต์ แวน โก๊ะห์
 ชื่อภาพ : The Red Vineyard
 เทคนิค : จิตรกรรมสีน้ำมันบนผ้าใบ
 ขนาด : 75 x 95 cm.
 ปี พ.ศ. : 2431
 ที่มารูปภาพ : <https://hilight.kapook.com/view/173318>

บทที่ 3

ขั้นตอนและกระบวนการในการสร้างสรรค์

ขั้นตอนและกระบวนการสร้างสรรค์สำคัญอย่างไรในการทำงานศิลปะ

การที่ข้าพเจ้าจะสร้างสรรค์ผลงาน จึงจำเป็นในการเลือกใช้ทัศนธาตุหรือสิ่งต่างๆ เพื่อที่จะให้เนื้อหาและแนวความคิดได้มีความสอดคล้องและสัมพันธ์กัน ข้าพเจ้าจึงจะต้องอาศัยขั้นตอนและกระบวนการสร้างสรรค์งานศิลปะ โดยอาศัยองค์ความรู้พื้นฐานในด้านองค์ประกอบทัศนศิลป์ อันประกอบด้วย การสร้างรูปแบบ เนื้อหา เรื่องราว โดยการใช้ทัศนธาตุต่างๆ เข้ามาช่วย ประกอบการสร้างสรรค์ผลงานการหาทิวทัศน์ที่ลงตัวในรูปแบบและเนื้อหาที่มีความเป็นตัวเอง และการใช้เทคนิคเพื่อนำเสนอตัวผลงาน โดยมีการศึกษาและลงมือปฏิบัติให้มีความชำนาญในเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut) เพื่อให้ผลงานออกมาตามความตั้งใจที่จะนำเสนอรูปแบบที่ข้าพเจ้าต้องการ ดังที่ได้กล่าวมา

เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut)

เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut) เป็นเทคนิคภาพพิมพ์ผิวขนู กล่าวได้คือส่วนที่เกิดภาพจะเป็นในส่วนของพื้นขนู ภาพพิมพ์แกะไม้เป็นเทคนิคที่เก่าแก่อีกเทคนิคหนึ่ง โดยเกิดขึ้นในฝั่งประเทศตะวันออกในพุทธศตวรรษที่ 13 (คริสต์ศตวรรษที่ 8) โดยมีการพิมพ์ภาพเป็นภาพประกอบในการสอนในศาสนาในสมัยนั้น ต่อมาในฝั่งของประเทศตะวันตกได้เริ่มนำเทคนิคมาใช้กับงานศิลปะในกลางพุทธศตวรรษที่ 20 (ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 15)

ภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut) เป็นเทคนิคที่ใช้วัสดุไม้เป็นแม่พิมพ์ โดยมีเครื่องมือในการแกะบนผิวไม้ให้เกิดเป็นภาพหรือลายเส้น ซึ่งชนิดของไม้ที่นำมาเป็นแม่พิมพ์นั้นมีมากมายหลายชนิด ได้แก่ ไม้โรส ไม้สน ไม้แพร์ ไม้แอปเปิล ไม้บีช และไม้ดอกซากุระ แต่ในปัจจุบันการตัดต้นไม้เพื่อมาทำงานศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้นั้นเป็นเรื่องยากขึ้น เนื่องจากธรรมชาติและเรื่องสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัจจุบันได้มีเทคโนโลยีในการผลิตไม้อัดมาทดแทนการใช้ไม้จริงในการทำงานภาพพิมพ์แกะไม้ ส่วนไม้อัดนั้นก็มิให้มากมายหลายแบบตามความถนัดของตัวศิลปินเองและตามความต้องการในงาน ไม้อัดเป็นไม้เนื้อนิ่มที่ไม่ได้มีรายละเอียดเหมือนไม้จริง จึงเป็นเหตุให้รายละเอียดในงานไม่ประณีตเหมือนไม้จริง แต่งานศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้ปัจจุบันศิลปินไม่ได้มีความต้องการความละเอียดของลายไม้มากนัก ไม้อัดจึงเป็นไม้ที่ทดแทนไม้จริงได้

เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ มีเทคนิคกรรมวิธีในการพิมพ์ที่ง่ายไม่สลับซับซ้อนเหมือนเทคนิคภาพพิมพ์อื่นๆ เพราะภาพพิมพ์แกะไม้ไม่จำเป็นต้องใช้แรงในการกดพิมพ์งานมากนัก ถึงแม้จะมีเครื่องพิมพ์หรือว่าแทนพิมพ์แล้วก็ตาม จึงทำให้การพิมพ์งานนั้นสามารถใช้มือพิมพ์โดยการถูด้วยซอมน้ำก็สามารถทำให้หมึกติดได้ดีเช่นกัน ส่วนหมึกพิมพ์ที่ใช้ในงานภาพพิมพ์แกะไม้นั้นจำเป็นต้องมีความเข้มข้นและเหนียวพอเหมาะ เพื่อที่ว่าหมึกพิมพ์จะไม่ไหลเยิ้มและสามารถเกาะติดในตัวแม่พิมพ์ไม้ได้ดี ไม่ไหลลงในร่องหรือแฉ่งที่แกะ การลงหมึกพิมพ์บนตัวแม่พิมพ์ผิวขรุขระนี้มีอยู่ด้วยกัน 2 แบบคือสามารถใช้ลูกประคบและการกลิ้งมือโดยลูกกลิ้ง

ในรูปแบบการนำเสนอผลงานของข้าพเจ้านั้น ข้าพเจ้าได้เสนอออกมาในรูปแบบ 2 มิติ โดยมีลักษณะของภาพกึ่งนามธรรม (Semi Abstract) ที่มีภาพทิวทัศน์เป็นเรื่องราวในชนบทบ้านเกิด โดยอาศัยสีเส้นของธรรมชาติและการทำเกษตรของชาวบ้าน เพื่อนำมาวิเคราะห์สร้างสรรค์เป็นต้นแบบในการสร้างลายเส้นพื้นผิวและการใช้สี รวมทั้งการใช้เทคนิคคอมพิวเตอร์ในการตัดต่อลดทอนเพิ่มเติมในรูปร่างรูปทรง ตลอดจนเรื่องของการใช้สีในงานได้มีการปรับเปลี่ยนให้ได้ความรู้สึกของข้าพเจ้าที่มีต่องานชิ้นนั้นๆ โดยมีการเชื่อมโยงภาพทิวทัศน์ตามความเป็นจริง เพื่อให้เกิดผลงานตรงตามวัตถุประสงค์ในวิทยานิพนธ์ชุดนี้

การสร้างผลงานในชุดของวิทยานิพนธ์นี้ ข้าพเจ้าได้ทำการเลือกภาพต้นแบบจากการลงพื้นที่เพื่อเก็บภาพทิวทัศน์จากมุมต่างๆ โดยมีการตัดต่อลดทอนเพิ่มเติมองค์ประกอบให้กับภาพได้มีความสมบูรณ์แบบในด้านทัศนศิลป์ ที่มีการปรับเปลี่ยนเรื่องของจังหวะ ขนาด ระยะ สีที่ใช้เพื่อให้เกิดความรู้สึกตามอารมณ์ในชิ้นงานนั้นๆ และได้มีการเพิ่มเรื่องของเส้นในตัวงานให้มีความพลิ้วไหวตามความต้องการสื่อออกมาในตัวผลงาน โดยมีเทคนิคที่เฉพาะตามความรู้ที่ข้าพเจ้าได้เรียนรู้อมา โดยทั้งนี้เพื่อให้ภาพต้นแบบที่จะทำงานจริงให้มีความสอดคล้องในเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้มากที่สุด การลดตัดทอนบางส่วนตามความคิดจะทำให้ง่ายต่อการสร้างสรรค์แม่พิมพ์แกะไม้

ขั้นตอนในการทำงานภาพพิมพ์แกะไม้

1. ศึกษาข้อมูล การศึกษาหาข้อมูลข้าพเจ้าได้มีการลงในสถานที่จริงตามชุมชนต่างๆ ในเขตของอำเภอ เพื่อได้ออกสำรวจทิวทัศน์ที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ โดยมีกล้องถ่ายภาพในการเก็บรูปตามท้องนา ไร่ข้าวโพด ภูเขา ท้องฟ้า รวมถึงการศึกษาเรื่องของสีเส้นและบรรยากาศในช่วงเวลาที่แตกต่างกันในช่วงเวลานั้นๆ คือบรรยากาศตอนเช้า ยามสาย ยามบ่าย ตอนพลบค่ำ เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ได้มาทำการศึกษาในเรื่องของบรรยากาศ และมาปรับเปลี่ยนผสมผสานเข้ากับรูปภาพที่ได้มาให้เข้ากับอารมณ์และความรู้สึกที่ข้าพเจ้าต้องการมากที่สุด

2. คัดเลือกรูปภาพ หลังจากการเก็บข้อมูลในเบื้องต้นที่ได้กล่าวมา ได้นำรูปภาพที่ถ่ายเก็บไว้ในสถานที่ต่างๆ และช่วงบรรยากาศที่แตกต่างกันมาคัดสรรให้ได้ภาพที่ตรงแนวความคิดมากที่สุด จากนั้นได้นำภาพที่ต้องการมาปรับเปลี่ยนประยุกต์ โดยผ่านโปรแกรม Photoshop ในการแก้ไขตัดต่อเพิ่มเติมบ้างในบางส่วนหรือบรรยากาศในรูปภาพให้ตรงกับเนื้อหาที่ได้กำหนดไว้ รวมถึงสีสันทันที่ได้แต่งเติมลดทอนเพื่อที่จะได้จัดองค์ประกอบในภาพ ให้ตรงกับความต้องการซ้ำๆมากที่สุดและปริ้นต์ ออกมาเป็นภาพร่างต้นแบบผลงาน (Sketch)

3. ภาพร่าง เมื่อได้ภาพร่างต้นแบบ (Sketch) ตามที่ต้องการแล้วนำมาเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและคณะอาจารย์ จากนั้นได้นำภาพร่างมาปรับเปลี่ยนแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ แล้วก็นำภาพร่างไปขยายขนาดตามความต้องการของซ้ำๆ เพื่อนำภาพที่ขยายมาคัดลอก (Copy) ลงแผ่นไม้ที่ได้เตรียมไว้ แล้วจากนั้นจึงจะเข้าสู่กระบวนการทางภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut) ต่อไป

4. เนื้อหาสาระของผลงาน ซ้ำๆ ได้หยิบยกทิวทัศน์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะในพื้นที่ สภาวะแวดล้อมของวิถีชีวิตชนบทที่มีความงดงามจากธรรมชาติและมนุษย์เป็นผู้สร้างร่วม โดยเสนอถึงชีวิตที่เรียบง่ายดำรงอยู่ท่ามกลางหุบเขา ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ทางภูมิประเทศของภาคเหนือที่ล้อมรอบด้วยภูเขาสูงอุดมสมบูรณ์ในทางธรรมชาติที่สวยงามได้แก่ ท้องฟ้า ภูเขาและอากาศที่บริสุทธิ์ อันเป็นชีวิตที่มนุษย์ทุกคนต้องการ ซ้ำๆ จึงได้สร้างสรรค์ผลงานในลักษณะของการถ่ายทอดความงาม จากความประทับใจแบบอิมเพรสชันนิสม์ โดยนำทิวทัศน์บ้านเกิดมาสร้างสรรค์ เพื่อเปิดมุมมองให้กับบุคคลภายนอกได้เห็นถึงความงามทางธรรมชาติ ที่ยังคงอยู่คู่กับการทำไร่บริเวณเชิงเขาหรือราบลุ่มในท่ามกลางป่าไม้และภูเขาตามลักษณะภูมิประเทศทางภาคเหนือ โดยนำเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้มาสร้างสรรค์ซึ่งมีความพิเศษเฉพาะในการแสดงลักษณะร่องรอยพื้นผิว เส้น สี น้ำหนัก จึงเกิดเป็นผลงานในลักษณะกึ่งนามธรรมที่แตกต่างจากความเป็นจริง แต่คงความเป็นทิวทัศน์ที่ดูแปลกใหม่มีการผสมผสานวิถีชีวิตกับป่าไม้ ภูเขา และท้องฟ้าเข้ากันในรูปแบบชนบท

ภาพประกอบแหล่งที่มาในการเก็บข้อมูล

ภาพที่ 14 ภาพประกอบแหล่งที่มาในการเก็บข้อมูล ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 15 ภาพประกอบแหล่งที่มาในการเก็บข้อมูล ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 16

ภาพประกอบแหล่งที่มาในการเก็บข้อมูล ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 17

ภาพประกอบแหล่งที่มาในการเก็บข้อมูล ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

5. อุปกรณ์ทำงานศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้ การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเข้าพเจ้าได้เลือกกระบวนการภาพพิมพ์แกะไม้เป็นเทคนิคในการทำงาน และขั้นตอนในการสร้างสรรค์งานกับการเตรียมอุปกรณ์ที่สำคัญมีดังนี้

- 5.1 ภาพร่างที่ขยายตามขนาดที่ต้องการ
- 5.2 ไม้กระดานกระดาษอัด
- 5.3 กระดาษสำหรับพิมพ์งาน (Fabriano)
- 5.5 กระดาษก๊อปปี้ (Carbon paper)
- 5.6 กระดาษทราย
- 5.7 เทปกาวนิตโต้
- 5.8 ปากกาลูกกลิ้ง
- 5.9 มีดคัดเตอร์
- 5.10 ไม้บรรทัด
- 5.11 หมึกพิมพ์ออฟเซ็ท
- 5.12 ลูกกลิ้ง
- 5.13 เกรียง
- 5.14 ตัวหนีบ
- 5.15 น้ำมันสน
- 5.16 ทินเนอร์
- 5.17 เศษผ้า
- 5.18 เครื่องมือแกะไม้ (Woodcut tool)

ภาพที่ 18 ภาพอุปกรณ์ทำงานศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้ ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 19 ภาพอุปกรณ์ทำงานศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้ ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

6. วิธีเตรียมกระดาษภาพพิมพ์ (Fabriano) ข้าพเจ้าได้ทำภาพพิมพ์แกะไม้ขนาดใหญ่ จึงต้องมีการสั่งกระดาษชนิดใหญ่กว่ากระดาษปกติ วิธีการเตรียมกระดาษพิมพ์มีดังนี้

6.1 นำกระดาษมาวัดขนาดที่ต้องการ

6.2 ใช้ไม้บรรทัดทาบตามเส้นที่ได้วัดขนาด ใช้ดินสอด่เส้นตามที่วัด

6.3 ใช้ไม้บรรทัดทาบตรงเส้นที่ได้ขีดไว้ จากนั้นใช้มีดคัตเตอร์กรีดลงไปบนเนื้อกระดาษให้ขาด

6.4 ขึงกระดาษให้กระดาษเรียบตรง

ภาพที่ 20

ภาพวิธีเตรียมกระดาษภาพพิมพ์ ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

7. วิธีเตรียมไม้กระดานกระดาศอัด วัสดุที่ข้าพเจ้าได้นำมาใช้เป็นแม่พิมพ์นั้นคือ ไม้กระดานกระดาศอัดเพราะไม้อัดชนิดนี้มีความพิเศษในตัวโดยมีเนื้อไม้ที่ไม่แข็งและมีความเหนียว ข้าพเจ้าจึงได้เลือกใช้ไม้อัดชนิดนี้

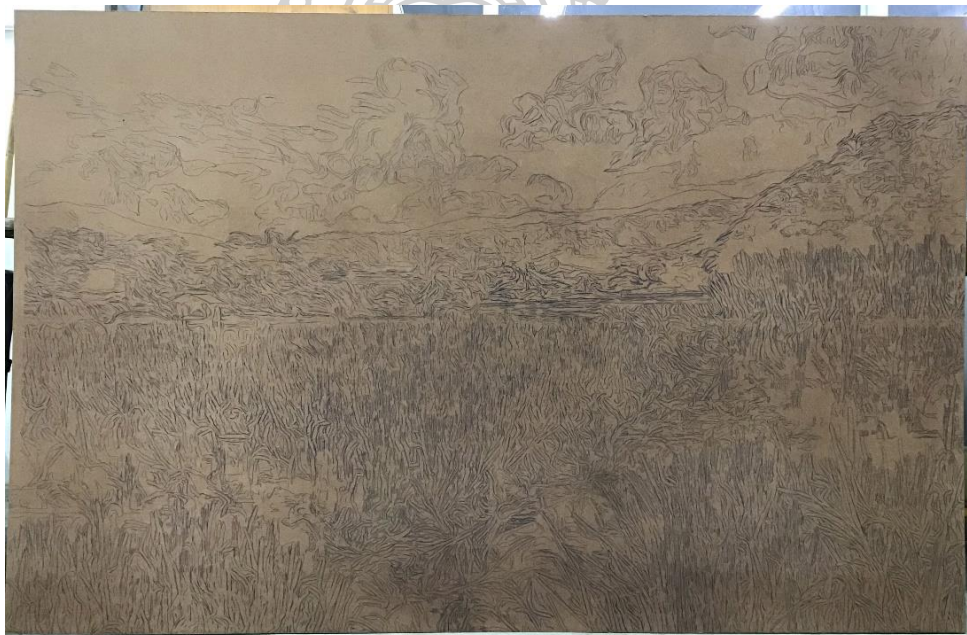
วิธีการตัดไม้อัดมีดังนี้

7.1 นำกระดานไม้อัดมาวัดขนาดตามความต้องการ

7.2 ใช้ไม้บรรทัดทาบบกับไม้กระดานจากนั้นใช้มีดคัตเตอร์กรีดเนื้อไม้ให้เกิดร่อง เพื่อให้เส้นที่จะตัดให้มีตรงและง่ายต่อการใช้เลื่อยไม้

7.3 ใช้เลื่อยตัดไม้ตามขนาดที่ได้กำหนด

7.4 ใช้กระดาศทรายขัดขอบไม้กระดานทั้งสองด้าน

ภาพที่ 21 ภาพวิธีเตรียมไม้กระดานกระดาศอัด ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

8. วิธีการเตรียมแม่พิมพ์ (คัดลอกภาพร่างต้นแบบ) นำภาพร่างที่ผ่านจากการตรวจของ คณะอาจารย์มาขยายให้ได้ขนาดตามความต้องการ จากนั้นก็เข้าสู่กระบวนการคัดลอกภาพร่าง ต้นแบบ วิธีการมีดังต่อไปนี้

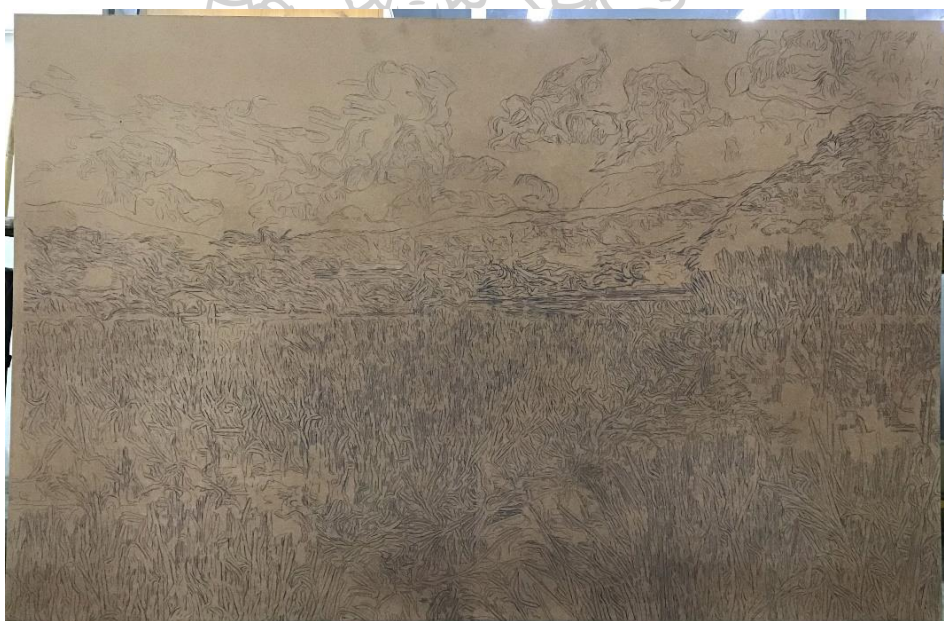
8.1 นำกระดาษก๊อปปี (กระดาษคาร์บอน) มาจัดเรียงให้ได้ขนาดเต็มกับกระดาษไม้อัด

8.2 จากที่ได้จัดกระดาษก๊อปปีเต็มกระดาษไม้อัดแล้ว ก็นำภาพร่างที่ได้ขยายมาวางทับกับ กระดาษไม้อัด ยึดภาพขยายกับไม้อัดโดยเทปกาวชนิดได้

8.3 นำปากกาถูกลี้นมาเขียนตามลายเส้นของภาพร่างให้ทั่ว แล้วตรวจดูลายเส้นที่เขียนลงไป ว่าเขียนทั่วภาพแล้วหรือยัง

8.4 จากที่ได้คัดลอกภาพร่างจนครบถ้วนแล้ว จากนั้นนำกระดาษไม้อัด (แม่พิมพ์) มาพ่น สเปรย์เคลือบสี เพื่อให้ลายเส้นที่ร่าง ไม่จางหายในตอนที่พิมพ์งานหรือล้างแม่พิมพ์

8.5 เมื่อสีสเปรย์แห้งแล้วก็เข้าสู่กระบวนการต่อไป

ภาพที่ 22 ภาพวิธีการเตรียมแม่พิมพ์ ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

9. ขั้นตอนและวิธีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ไม้ (Woodcut) จากที่ข้าพเจ้าได้เตรียมอุปกรณ์สร้างสรรค์ผลงานเสร็จสิ้น ก็เข้าสู่กระบวนการแกะแม่พิมพ์และพิมพ์ผลงานออกมา ภาพพิมพ์แกะไม้เป็นเทคนิคภาพพิมพ์ผิวเรียบ คือภาพหรือสีที่เกิดขึ้นนั้น เกิดจากผิวที่เรียบ ส่วนพื้นที่แกะทิ้งออกไปจะไม่เกิดสีหรือภาพ โดยเทคนิคนี้มีวิธีการสร้างสรรค์ผลงาน ดังรูปภาพต่อไปนี้

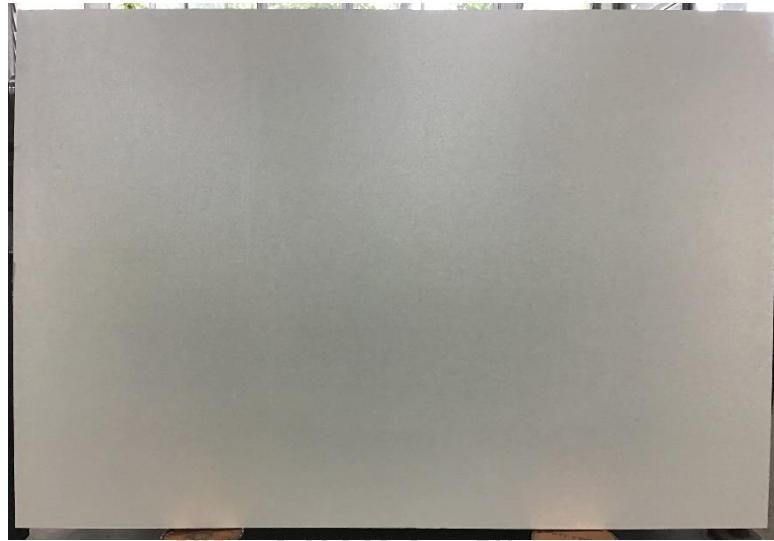
ภาพที่ 23

ภาพแสดงขั้นตอนและวิธีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้เตรียมสีหมึกพิมพ์ ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

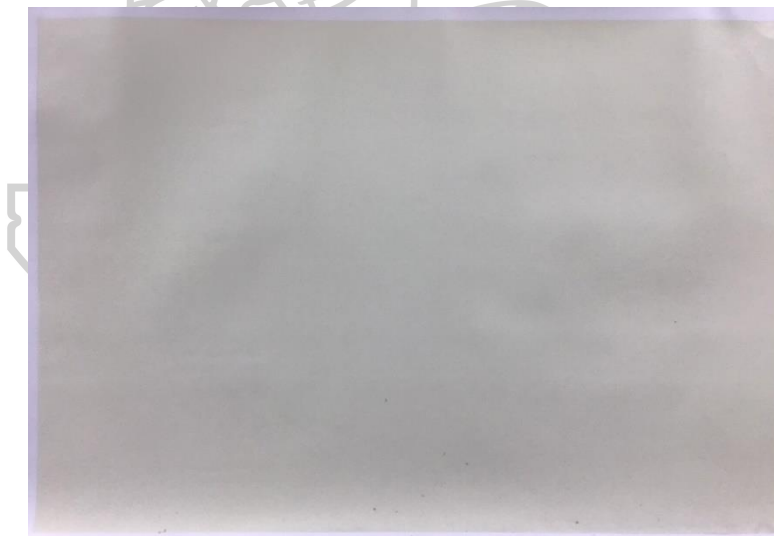
ภาพที่ 24

ภาพแสดงขั้นตอนและวิธีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้การกลึงสีหมึกพิมพ์ ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 25

ภาพแสดงขั้นตอนและวิธีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้
กลิ้งสีให้ทั่วแม่พิมพ์ ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 26

ภาพแสดงขั้นตอนและวิธีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้ พิมพ์สีที่ 1
ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 27

ภาพแสดงขั้นตอนและวิธีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้ พิมพ์สีที่ 2
ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 28

ภาพแสดงขั้นตอนและวิธีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้ พิมพ์สีที่ 3
ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 29

ภาพแสดงขั้นตอนและวิธีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้ พิมพ์สีที่ 4
ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 30

ภาพแสดงขั้นตอนและวิธีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้ พิมพ์สีที่ 5
ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 31 ภาพแสดงขั้นตอนและวิธีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้ พิมพ์สีที่ 6
ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

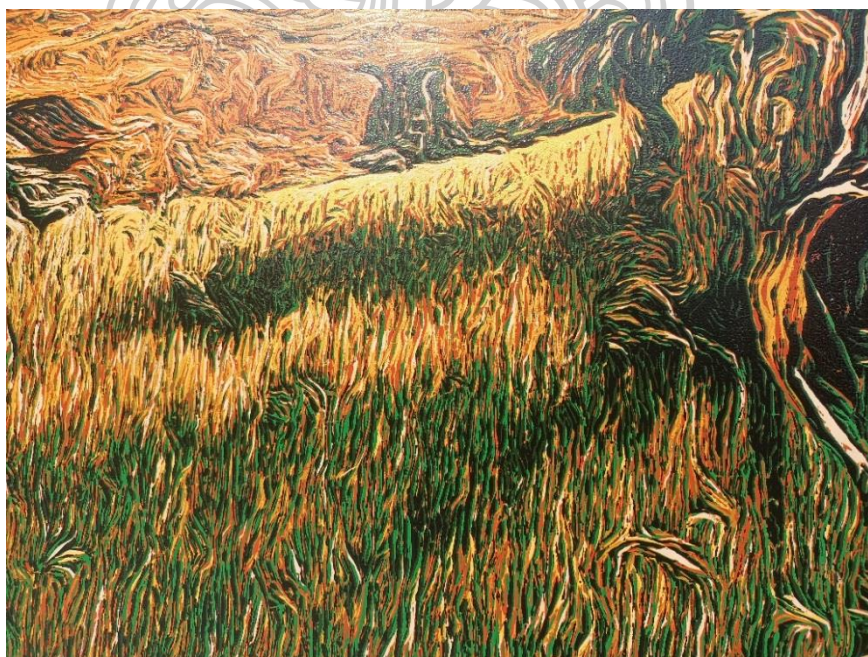

ภาพที่ 32 ภาพแสดงขั้นตอนและวิธีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้
ผลงานเสร็จสมบูรณ์ ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

การวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนธาตุในการสร้างสรรค์ผลงาน

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ของข้าพเจ้า ความสำคัญและความจำเป็นที่ทำให้ผลงานตรงตามบรรล่วัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ การศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ในเรื่องของทัศนธาตุเกี่ยวกับองค์ประกอบในตัวผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้นมา ก็เป็นสิ่งสำคัญต่อการทำงานโดยการสร้างสรรค์ผลงานในแต่ละชิ้นของข้าพเจ้า ได้นำความรู้ในเรื่องทัศนธาตุมาจัดวางให้เกิดองค์ประกอบในตัวผลงานเช่นกัน เพื่อที่จะให้ผลงานได้ตอบสนองต่ออารมณ์และความรู้ต่อนื้อหา เรื่องราวต่างๆ ที่ข้าพเจ้าได้นำเสนอต่อผู้ชมผลงานของข้าพเจ้าเพื่อที่ผู้ชมจะได้มีความรู้สึกต่อสุนทรีย์แก่ภาพนั้นๆ ให้สอดคล้องต่อวัตถุประสงค์ที่ข้าพเจ้าอยากนำเสนอ โดยใช้เรื่ององค์ประกอบในทัศนธาตุ (Visual Elements) ทางทัศนศิลป์ ดังนี้

1. เส้น (Line) เส้นในงานของข้าพเจ้าเป็นตัวกำหนดในเรื่องของความรู้สึกอย่างมาก ซึ่งเส้นที่เกิดขึ้นในงานเกิดจากร่องรอยต่างๆ ที่ได้ปรากฏอยู่ในธรรมชาติ โดยมีทิศทางของทุ่งนาและต้นข้าว ซึ่งมีลักษณะในการเคลื่อนไหวโดยธรรมชาติ ข้าพเจ้าจึงใช้ลักษณะการเคลื่อนไหวของต้นข้าว ใบหญ้า นำมาเป็นตัวกำหนดทิศทางของเส้น ให้มีความพลิ้วไหวไม่หยุดอยู่กับที่เช่นเดียวกับการไม่คงที่ในธรรมชาติที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จึงทำให้เส้นดูมีความอิสระไม่จำเจและทำให้งานดูมีชีวิตชีวามากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 33

ภาพการวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนธาตุในการสร้างสรรค์ผลงาน-เส้น

2. รูปทรง (Form) รูปทรงในผลงานที่ข้าพเจ้าได้นำมาสร้างสรรค์นั้นเป็นรูปทรงที่เห็นได้ในธรรมชาติทั่วไป โดยมีรูปร่างของต้นไม้ ก้อนเมฆ ภูเขา หรือต้นข้าว เป็นต้น และรูปทรงในงานเป็นตัวกำหนดเรื่องของระยะ มุมมองเรื่องของคุณภาพ เป็นสิ่งจำเป็นจึงทำให้ขนาดของรูปทรงมีความแตกต่างกัน เพื่อที่จะให้ผู้ชมมีความเข้าใจความรู้สึกถึงพื้นที่ใกล้เคียงของทิวทัศน์ โดยการสังเกตของรูปทรงต่างๆ ในธรรมชาติที่มีลักษณะกลุ่มก้อนกระจายตัวกันออกไป ประกอบกันเป็นทิวทัศน์ที่ได้มาสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า

ภาพที่ 34 ภาพการวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนธาตุในการสร้างสรรค์ผลงาน-รูปทรง

3. **พื้นที่ว่าง (Space)** การสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้าพื้นที่ว่างเป็นเรื่องสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้ผลงานมีความสวยงาม พื้นที่ว่างของผลงานเกิดขึ้นจากบรรยากาศโดยรอบ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับของระยะต่างๆ จึงเกิดให้ผลงานมีระยะที่แตกต่างกันออกไป คือมีระยะใกล้ กลาง ไกล ซึ่งทำให้พื้นที่ว่างเป็นจุดพักสายตา โดยมีสีของบรรยากาศที่เกิดขึ้นในงาน และอาจจะทำให้พื้นที่ว่างในทิวทัศน์มีระยะไกล ทำให้สามารถสะท้อนความคิดของผลงานได้

ภาพที่ 35 ภาพการวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนธาตุในการสร้างสรรค์ผลงาน-พื้นที่ว่าง

4. **ระยะมิติ (Dimension)** ในการสร้างสรรค์ผลงานเรื่องขององค์ประกอบมีความสำคัญอย่างมาก ซึ่งเป็นตัวกำหนดเรื่องระยะใกล้ไกลของวัตถุ โดยผลงานของข้าพเจ้าวัตถุนี้ กล่าวได้คือต้นข้าว ต้นหญ้า ข้าวโพด ต้นไม้ ภูเขา และก้อนเมฆ ข้าพเจ้าจึงจัดวางองค์ประกอบให้คล้ายคลึงกับธรรมชาติมากที่สุด โดยมีความชัดเจนของวัตถุเป็นตัวบอกระยะ ทำให้ผลงานมีมิติใกล้ไกลมากยิ่งขึ้น จึงมีความหลากหลายรายละเอียดที่แตกต่างกันตามระยะใกล้ไกล

ภาพที่ 36

ภาพการวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนธาตุในการสร้างสรรค์ผลงาน-ระยะมิติ

5. สี (Colour) ในการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าไม่ได้กำหนดเรื่องสีที่ใช้ในงานแต่จะคำนึงถึงสีในธรรมชาติ โดยการเลือกสีมาใช้จะพยายามยึดหลังโครงสร้างที่ทำให้มีความรู้สึกถึงความอุดมสมบูรณ์ในธรรมชาติ แสดงถึงวิถีชีวิตชาวบ้านที่มีต่อสภาพแวดล้อม สีที่ใช้ในส่วนมากจึงเป็นสีวรรณะเย็นมากกว่าวรรณะร้อน เพื่อที่จะทำให้งานสื่อถึงการเจริญเติบโตของพืชไร่ต้นข้าว และการเริ่มต้นอกเงยเปลี่ยนผ่านของฤดูใหม่ที่มีชีวิตชีวมากยิ่งขึ้น จากการใช้สีที่มีการทับซ้อนกันหลายๆ สีและหลายชั้น จึงทำให้สีในงานมีการผสมผสานทับซ้อนกันในกระบวนการพิมพ์ จึงปรากฏเห็นเป็นสีคู่ตรงข้ามและคู่ประสานกลมกลืนกัน ซึ่งทำให้สีในงานมีความพิเศษและแตกต่างจากสีในงานทั่วไป

ภาพที่ 37

ภาพการวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนธาตุในการสร้างสรรค์ผลงาน-สี

6. **น้ำหนัก (Value)** น้ำหนักที่ปรากฏในงานเป็นน้ำหนักในการเลือกใช้สี ที่มีความหนักอ่อนแก่ของค่าน้ำหนักในสี เพื่อให้เกิดระยะใกล้ ระยะกลาง ระยะไกล สีในน้ำหนักจึงเป็นตัวกำหนดให้งานมีมิติในชั้นงาน และอีกปัจจัยในการเกิดขึ้นของน้ำหนักคือพื้นที่ว่างในงาน ทำให้พื้นที่รับสีมีมากขึ้นกับการทับซ้อนของสีจนเกิดเป็นน้ำหนัก

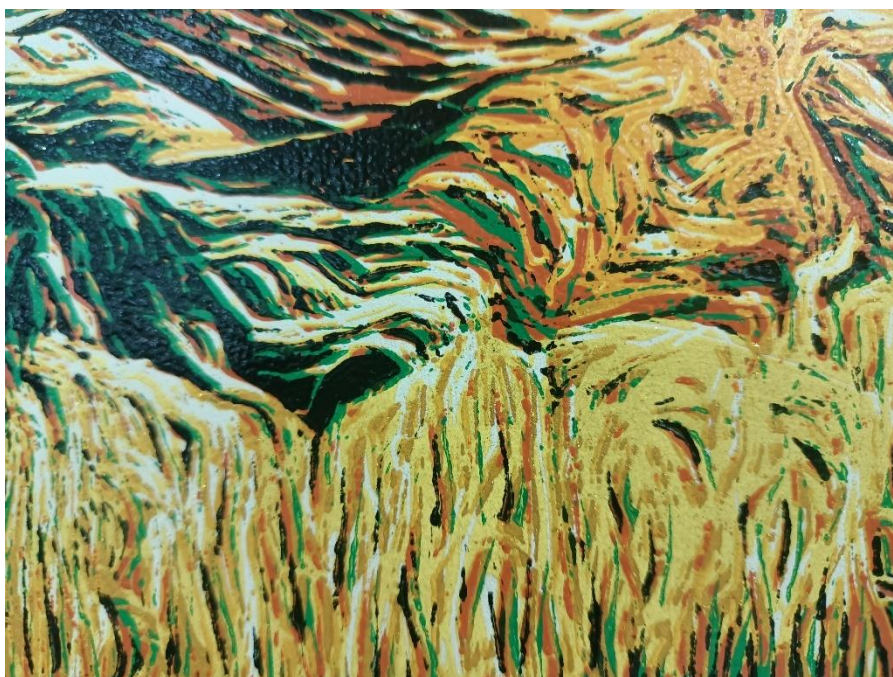

ภาพที่ 38

ภาพการวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนธาตุในการสร้างสรรค์ผลงาน-น้ำหนัก

7. **พื้นผิว (Texture)** พื้นผิวที่เกิดขึ้นในงานเกิดจากกระบวนการเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ ที่มีความพิเศษในเชิงการแสดงผลออกถึงความหยาบกร้านของร่องรอยในการใช้เครื่องมือแกะไม้ที่ศิลปินแกะลงไปบนเนื้อไม้ จึงปรากฏพื้นผิวในงานและพื้นผิวของเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้มีความพิเศษกว่าเทคนิคอื่น คือการกดทับของแรงอัดในการพิมพ์ จึงทำให้เนื้อกระดาษเกิดร่องหรือสีที่พิมพ์ทับซ้อนกันหลายชั้น ทำให้เกิดระยะใกล้ไกลและมีความพิเศษของเม็ดสีที่เกิดขึ้นเป็นจุดๆ ทำให้พื้นผิวมีความพิเศษ

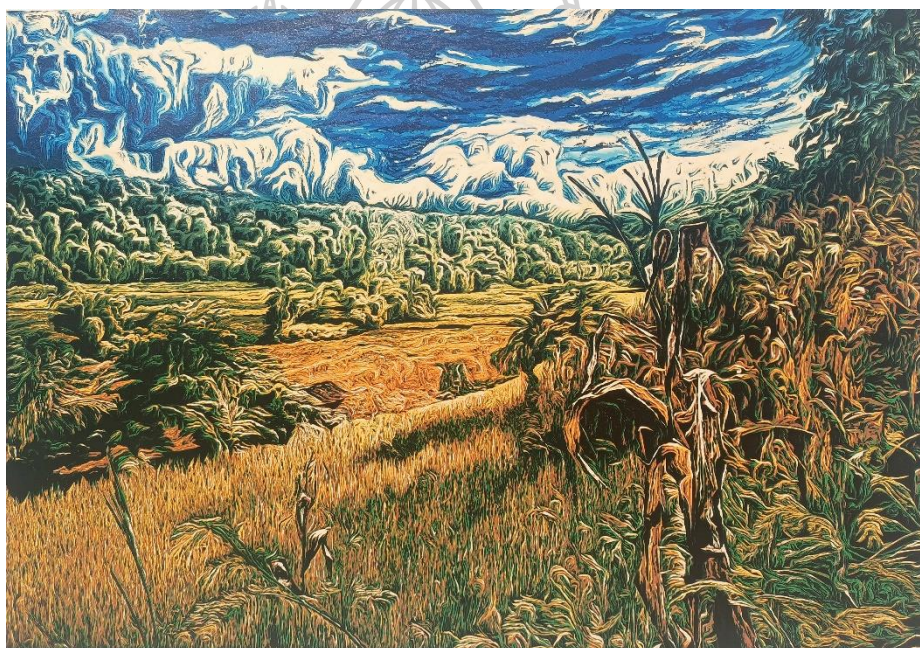

ภาพที่ 39

ภาพการวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนธาตุในการสร้างสรรค์ผลงาน-พื้นผิว

สรุปการวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนธาตุในการสร้างสรรค์

ผลงานที่ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ขึ้นมาเป็นผลงานกึ่งนามธรรม ที่ได้นำรูปแบบจากธรรมชาติ และการทำเกษตรกรรมของชาวบ้านมาจัดองค์ประกอบ โดยนำมาสร้างสรรค์ให้เกิดเป็นผลงานศิลปะที่มีความแตกต่างจากธรรมชาติที่เสมือนจริง จึงทำให้สี เส้น น้ำหนัก พื้นผิว และที่ว่าง เกิดเป็นผลงานที่สะท้อนถึงวิถีชีวิตของชาวบ้านในชนบท การอยู่ร่วมอาศัยกับพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ จึงเกิดเป็นความประทับใจให้กับผู้สร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งได้นำเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ที่มีความพิเศษและแตกต่างมาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะ

ภาพที่ 40

ภาพการวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนธาตุในการสร้างสรรค์ผลงาน

บทที่ 4

การวิเคราะห์และการพัฒนาผลงานการสร้างสรรค์

จากที่ข้าพเจ้าได้มีโอกาสสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์แกะไม้มาตลอดอย่างต่อเนื่อง ผลงานจากการที่ได้ศึกษาและค้นคว้าทดลองหาข้อบกพร่องต่างๆ ที่เกิดขึ้นและหาวิธีแก้ไขปัญหาเพื่อจะได้นำมาปรับปรุงผลงานให้ได้คุณภาพ ทำให้ข้าพเจ้ามีความคิดหาแนวทางให้ภาพพิมพ์แกะไม้ของข้าพเจ้ามีความแตกต่างจากงานของศิลปินอื่นๆ รวมทั้งการเลือกใช้ร่องรอยและพื้นผิวที่ปรากฏในผลงานและด้วยการศึกษาดูงานของศิลปินท่านอื่นๆ ทำให้ได้ความรู้และวิธีการทำงานที่มีความเป็นเอกลักษณ์มากขึ้น

ระยะที่ 1 ผลงานในช่วงระยะก่อนวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2559

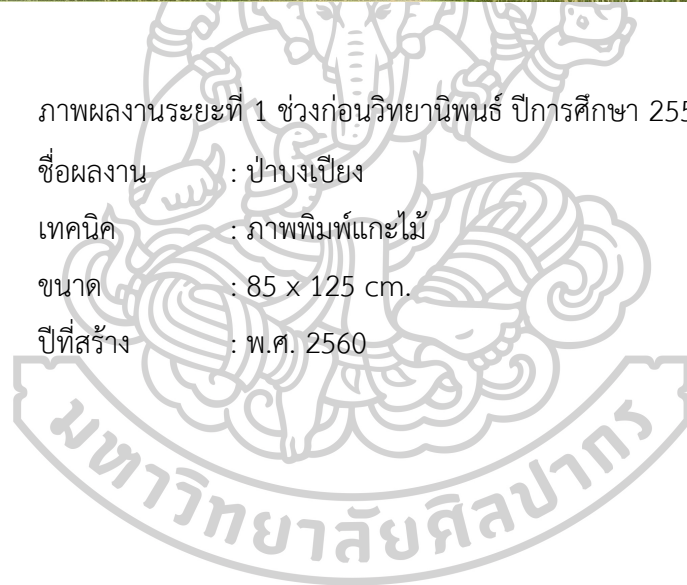
ผลงานระยะเริ่มต้นในการทำงานศิลปะก่อนเข้าสู่การทำงานวิทยานิพนธ์ ผลงานในช่วงเริ่มต้นข้าพเจ้าได้นำเสนอผลงานในเรื่องความประทับใจทิวทัศน์ในชุมชน ด้วยแสดงถึงเนื้อหารูปภาพทิวทัศน์ของชนบทที่เป็นถิ่นฐานบ้านเกิดของข้าพเจ้า โดยมี หุงนา ต้นข้าว ภูเขา ท้องฟ้า ที่เป็นภาพในการอยู่ร่วมกันของคนในชุมชนกับธรรมชาติ ซึ่งข้าพเจ้าได้แสดงออกถึงความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่การทำเกษตรของชาวบ้านกับพื้นที่ป่าที่อยู่ร่วมกันอย่างถ้อยถ้อยอาศัย โดยมีภาพบรรยากาศที่ดูแล้วมีความสบายและมีความงามในรูปแบบชนบท

ปัญหาที่พบในระยะคือการปรับในเรื่องของเนื้อหาแนวความคิด ความรู้สึก อารมณ์ และความน่าสนใจในชิ้นงาน ทั้งเทคนิคที่สร้างสรรค์ผลงานข้าพเจ้า จึงได้ทดลองค้นหาเทคนิคการแกะไม้ที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว และเนื้อหาที่ตรงต่อความรู้สึกของข้าพเจ้า สุดท้ายการเลือกนำภาพทิวทัศน์บ้านเกิดมาเป็นแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน จึงทำให้ค้นคว้าเทคนิคในการนำเสนอเพื่อให้ตรงกับความคิด

สรุปผลงานในช่วงระยะแรก เป็นการทำงานที่มีเทคนิคและแนวความคิดในรูปแบบการทำงานก่อนที่จะมาศึกษาในคณะจิตรกรรม ผสมผสานกับการเรียนรู้ใหม่ในแง่ของความคิดแต่ผลงานยังมีเนื้อหาที่คงเดิมและยึดติดกับความเหมือนจริง ซึ่งทำให้ความรู้สึกเล็กๆ ที่อยู่ภายในไม่สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานได้ จึงไม่ประสบความสำเร็จ

ภาพที่ 41 ภาพผลงานระยะที่ 1 ช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2559 ชั้นที่ 1
ชื่อผลงาน : ป่าบงเปียง
เทคนิค : ภาพพิมพ์แกะไม้
ขนาด : 85 x 125 cm.
ปีที่สร้าง : พ.ศ. 2560

ภาพที่ 42

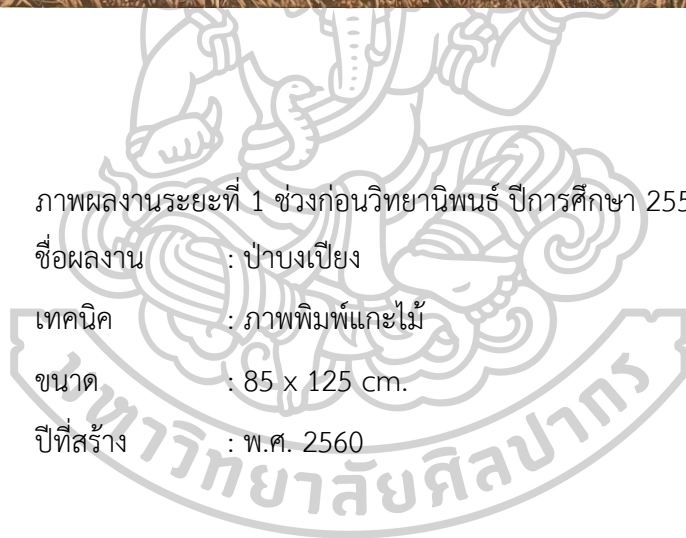
ภาพผลงานระยะที่ 1 ช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2559 ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน : ป่าบงเปียง

เทคนิค : ภาพพิมพ์แกะไม้

ขนาด : 85 x 125 cm.

ปีที่สร้าง : พ.ศ. 2560

ภาพที่ 43 ภาพผลงานระยะที่ 1 ช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2559 ชั้นที่ 3
ชื่อผลงาน : ป่าบงเปียง
เทคนิค : ภาพพิมพ์แกะไม้
ขนาด : 85 x 125 cm.
ปีที่สร้าง : พ.ศ. 2560

ภาพที่ 44

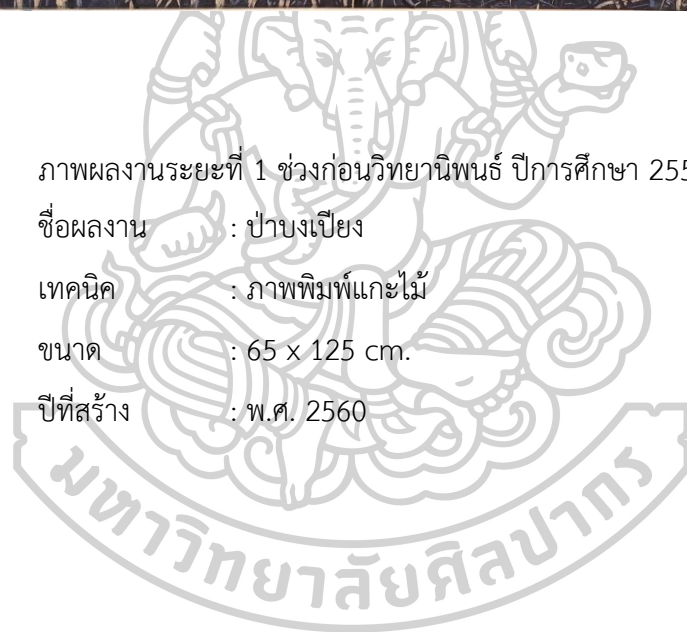
ภาพผลงานระยะที่ 1 ช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2559 ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน : ป่าบงเปียง

เทคนิค : ภาพพิมพ์แกะไม้

ขนาด : 65 x 125 cm.

ปีที่สร้าง : พ.ศ. 2560

ภาพที่ 45

ภาพผลงานระยะที่ 1 ช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2559 ชั้นที่ 5

ชื่อผลงาน : แผ่นดินของพ่อ หมายเลข 1

เทคนิค : ภาพพิมพ์แกะไม้

ขนาด : 85 x 125 cm.

ปีที่สร้าง : พ.ศ. 2559

ภาพที่ 46

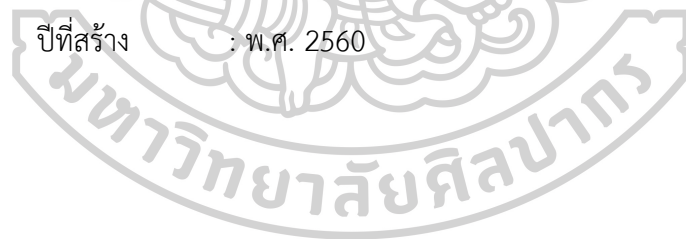
ภาพผลงานระยะที่ 1 ช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2559 ชั้นที่ 6

ชื่อผลงาน : แผ่นดินของพ่อ หมายเลข 2

เทคนิค : ภาพพิมพ์แกะไม้

ขนาด : 100 x 145.5 cm.

ปีที่สร้าง : พ.ศ. 2560

ระยะที่ 2 ผลงานในช่วงระยะก่อนวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2559

การสร้างสรรคในผลงานชุดนี้ต่อยอดมาจากผลงานในชุดระยะที่ 1 มีโครงสร้างเนื้อหาและแนวความดั้งเดิม ข้าพเจ้าได้ทดลองหาเทคนิคและร่องรอยในการแกะไม้มากยิ่งขึ้น โดยนำข้อเสนอและการติชม (Comment) ของคณะอาจารย์จากการทำงานในระยะที่ 1 มาปรับเปลี่ยนหาแนวทางในการแกะไม้แบบใหม่ๆ

จากการหาวิธีแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในผลงานชุดก่อนหน้านี้ ทำให้ข้าพเจ้ามีประสบการณ์และความชำนาญในกระบวนการทำงานมากยิ่งขึ้น และโดยความเข้าใจที่มีต่อแนวความคิดด้วยการศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติม ในแนวทางที่อยากนำเสนอถึงความงามในรูปแบบของวิถีชีวิตในชนบท โดยการแสดงออกมาทางสีสันทันและบรรยากาศ จึงทำให้ผลงานชุดนี้ค่อยๆ พัฒนาและมีความแตกต่างจากชุดที่ผ่านมาเล็กน้อย

จากการที่เข้าใจในปัญหาที่เกิดขึ้นและมีความชำนาญในกระบวนการทำงานมากยิ่งขึ้น ทำให้ผลงานเกิดความเปลี่ยนแปลงเช่นเกิดพื้นผิว (Texture) และลายเส้นที่แกะไม้ทำให้เกิดความเคลื่อนไหวแสดงความเจริญเติบโตของธรรมชาติมากยิ่งขึ้น จึงทำให้แนวทางการพัฒนาผลงานชุดนี้เริ่มมีความคิดชัดเจนมากยิ่งขึ้น จากการแก้ไขปัญหาและความพยายามที่จะทำให้งานออกมาให้ดีที่สุด

ภาพที่ 47

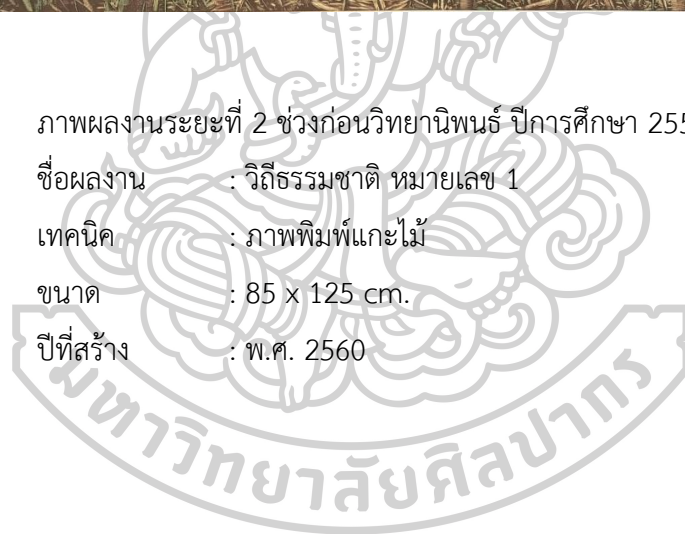
ภาพผลงานระยะที่ 2 ช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2559 ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน : วิถีธรรมชาติ หมายเลข 1

เทคนิค : ภาพพิมพ์แกะไม้

ขนาด : 85 x 125 cm.

ปีที่สร้าง : พ.ศ. 2560

ภาพที่ 48

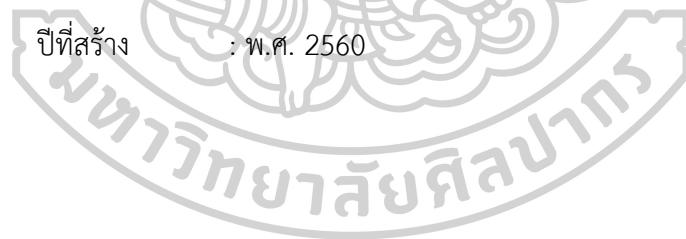
ภาพผลงานระยะที่ 2 ช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2559 ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน : วิถีธรรมชาติ หมายเลข 2

เทคนิค : ภาพพิมพ์แกะไม้

ขนาด : 85 x 125 cm.

ปีที่สร้าง : พ.ศ. 2560

ภาพที่ 49

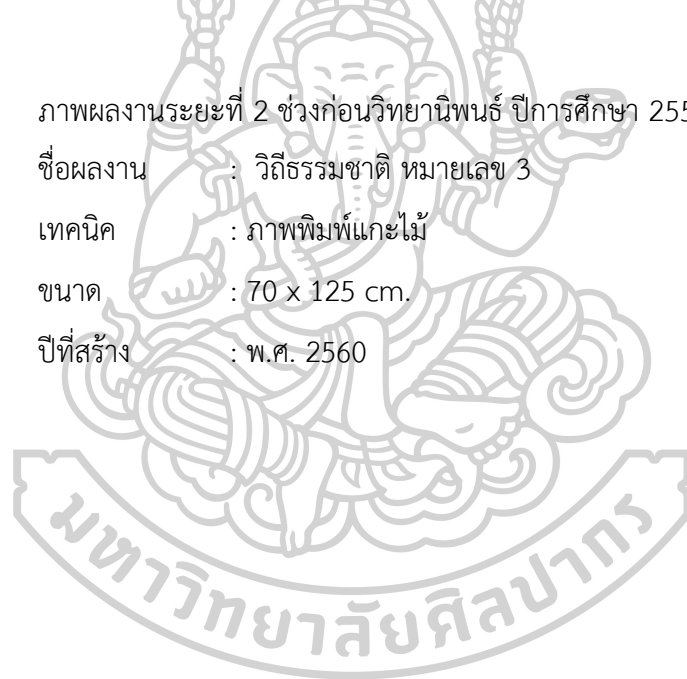
ภาพผลงานระยะที่ 2 ช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2559 ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน : วิถีธรรมชาติ หมายเลข 3

เทคนิค : ภาพพิมพ์แกะไม้

ขนาด : 70 x 125 cm.

ปีที่สร้าง : พ.ศ. 2560

ภาพที่ 50

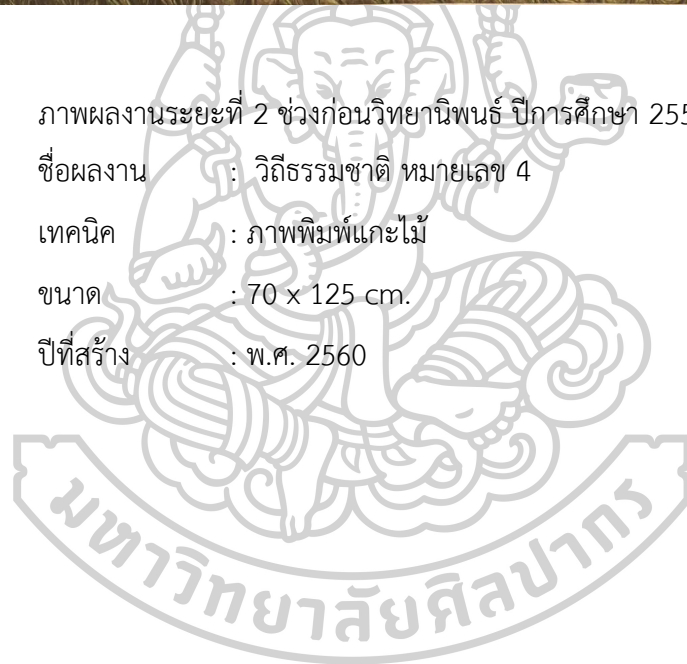
ภาพผลงานระยะที่ 2 ช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2559 ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน : วิถีธรรมชาติ หมายเลข 4

เทคนิค : ภาพพิมพ์แกะไม้

ขนาด : 70 x 125 cm.

ปีที่สร้าง : พ.ศ. 2560

ภาพที่ 51

ภาพผลงานระยะที่ 2 ช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2559 ชั้นที่ 5

ชื่อผลงาน : วิถีธรรมชาติ หมายเลข 5

เทคนิค : ภาพพิมพ์แกะไม้

ขนาด : 55 x 75 cm.

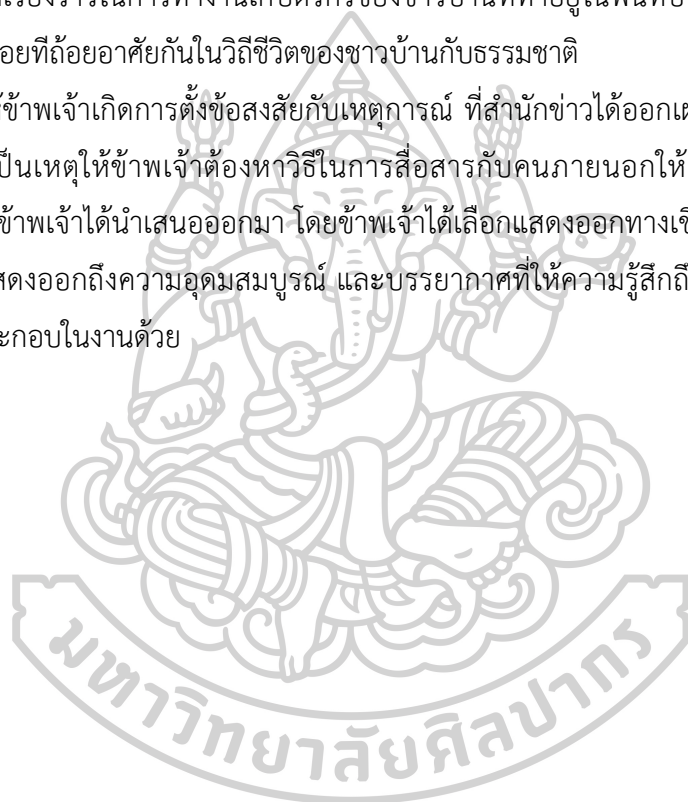
ปีที่สร้าง : พ.ศ. 2560

ระยะที่ 3 ผลงานในช่วงระยะก่อนวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2560

ผลงานในระยะนี้ ข้าพเจ้ายังใช้โครงความคิดเรื่องความเป็นวิถีชีวิตของชาวชนบท ซึ่งทำให้ข้าพเจ้าได้ออกสำรวจในพื้นที่ต่างๆ และเก็บข้อมูล ภาพวิวัตทัศน์ในลักษณะของการทำงานเกษตรของชาวบ้าน โดยมีภาพวิวัตทัศน์ของทุ่งนาขั้นบันได ไร่ข้าวโพด ภูเขา ท้องฟ้า ในช่วงเวลาที่ต่างก่อนซึ่งภาพที่ปรากฏในการออกสำรวจ ทำให้ข้าพเจ้าได้มีความประทับใจถึงการอยู่ร่วมอาศัยของชาวบ้านที่มีต่อธรรมชาติ ซึ่งขัดแย้งกับภาพข่าวในเวลานั้น ทำให้ข้าพเจ้าเกิดความคิดทบทวนถึงเนื้อหาที่อยากนำเสนอโดยการปรับเปลี่ยนแนวความคิดและเนื้อหาให้มีเรื่องราวในแง่บวกมากยิ่งขึ้น โดยการแสดงออกทางเรื่องราวในการทำงานเกษตรกรของชาวบ้านที่ทำอยู่ในพื้นที่ป่า ยังมีวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันอย่างถ้อยทีถ้อยอาศัยกันในวิถีชีวิตของชาวบ้านกับธรรมชาติ

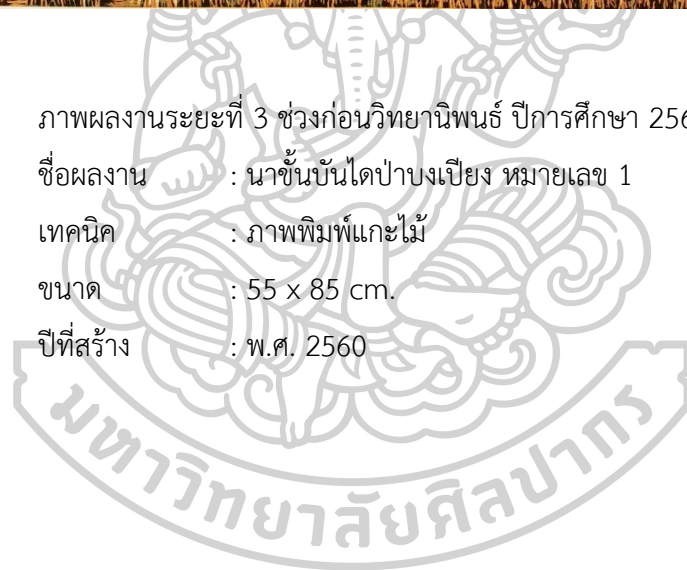
ทำให้ข้าพเจ้าเกิดการตั้งข้อสงสัยกับเหตุการณ์ ที่สำนักข่าวได้ออกเผยแพร่กับการที่ข้าพเจ้าได้สัมผัส จึงเป็นเหตุให้ข้าพเจ้าต้องหาวิธีในการสื่อสารกับคนภายนอกให้เข้าใจ และมีความรู้สึกร่วมกับภาพที่ข้าพเจ้าได้นำเสนอออกมา โดยข้าพเจ้าได้เลือกแสดงออกทางเชิงสัญลักษณ์ซึ่งมีสีสนในธรรมชาติที่แสดงออกถึงความอุดมสมบูรณ์ และบรรยากาศที่ให้ความรู้สึกถึงความสบายผ่อนคลาย รวมถึงองค์ประกอบในงานด้วย

ภาพที่ 52 ภาพผลงานระยะที่ 3 ช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2560 ชั้นที่ 1
ชื่อผลงาน : นาขั้นบันไดป่าบางเปียง หมายเลข 1
เทคนิค : ภาพพิมพ์แกะไม้
ขนาด : 55 x 85 cm.
ปีที่สร้าง : พ.ศ. 2560

ภาพที่ 53 ภาพผลงานระยะที่ 3 ช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2560 ชั้นที่ 2
ชื่อผลงาน : นาขั้นบันไดป่าบงเปียง หมายเลข 2
เทคนิค : ภาพพิมพ์แกะไม้
ขนาด : 64 x 86 cm.
ปีที่สร้าง : พ.ศ. 2561

ภาพที่ 54

ภาพผลงานระยะที่ 3 ช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2560 ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน : นาขั้นบันไดป่าบางเปียง หมายเลข 3

เทคนิค : ภาพพิมพ์แกะไม้

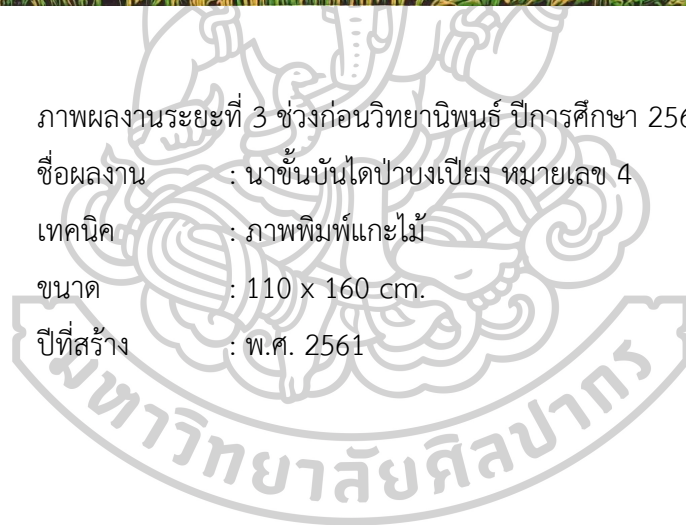
ขนาด : 85 x 130 cm.

ปีที่สร้าง : พ.ศ. 2561

ภาพที่ 55 ภาพผลงานระยะที่ 3 ช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2560 ชั้นที่ 4
ชื่อผลงาน : นาขั้นบันไดป่าบงเปียง หมายเลข 4
เทคนิค : ภาพพิมพ์แกะไม้
ขนาด : 110 x 160 cm.
ปีที่สร้าง : พ.ศ. 2561

ภาพที่ 56 ภาพผลงานระยะที่ 3 ช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2560 ชั้นที่ 5
ชื่อผลงาน : สวนหอม
เทคนิค : ภาพพิมพ์แกะไม้
ขนาด : 100 x 160 cm.
ปีที่สร้าง : พ.ศ. 2561

โครงการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2561 – 2563

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ เกิดขึ้นจากการพัฒนาแนวความคิดให้มีความลึกซึ้งแตกฉานในความคิดชุดเดิม รวมทั้งเรื่องด้านเทคนิค ตลอดจนถึงด้านอารมณ์และความรู้สึกที่ได้เกิดขึ้นในตัวผลงาน ซึ่งผลงานที่ออกมายังมีความคล้ายคลึงกับรูปแบบกึ่งนามธรรม (Semi Abstract) ซึ่งตรงกับผลงานในการทำงานของชุดก่อนวิทยานิพนธ์ ที่มีการถ่ายทอดออกมาในรูปแบบของทิวทัศน์ในชนบทที่มีการทำเกษตรตามเชิงเขาและพื้นที่ลุ่ม โดยมีภาพบรรยากาศของธรรมชาติล้อมรอบอันเป็นภาพที่ข้าพเจ้าได้สัมผัสมาตั้งแต่เกิด จึงทำให้ข้าพเจ้าเกิดความรู้สึกประทับใจจนเกิดเป็นผลงานก่อนทำงานชุดวิทยานิพนธ์นี้ โดยภายใต้การตั้งคำถามถึงเนื้อหาที่เกิดขึ้นก่อนหน้านี้ ว่าโดยเรื่องของแนวความคิดที่อยากจะสื่อสารให้ผู้คนภายนอกเข้าใจถึงความ เป็นวิถีชีวิตชาวบ้านในพื้นที่แห่งนี้ ที่มีมุมมองในเรื่องของการทำเกษตรบนเชิงเขาและที่พื้นที่ลุ่มในบริเวณพื้นที่ป่า ที่สื่อหรือชาวได้มีการตั้งข้อสงสัยกับป่าไม้ที่ถูกทำลายในการทำเกษตรของชาวบ้าน

จากการที่ได้ตั้งคำถามต่อแนวความคิดเดิมที่ผ่านมาและการพัฒนาในเรื่องของเทคนิค โดยได้มีการค้นคว้าหาข้อมูลและทดลองผลงานจนได้คำตอบที่ออกมาเป็นผลงานวิทยานิพนธ์ในหัวข้อ “บันทึกความผูกพัน ทิวทัศน์บ้านเกิด” ที่มีแนวทางในการสื่อสารถึงผู้คนภายนอกที่มุมมองจากการเสปสื่อทางด้านเดียวจนทำให้เข้าใจผิด ข้าพเจ้าจึงได้สร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ในเชิงบวก โดยการแสดงออกทางสุนทรียภาพที่มีทิวทัศน์ของป่าไม้ ภูเขา ท้องฟ้า ล้อมรอบพืชผลการเกษตรของชาวบ้านที่ได้ทำไร่ตามเชิงเขาและพื้นที่ลุ่ม ซึ่งเป็นวิถีชีวิตของชาวบ้านในพื้นที่ที่ข้าพเจ้าได้มีความผูกพัน และยังอาชีพหลังในการหารายได้มาเลี้ยงดูครอบครัว จึงทำให้ข้าพเจ้าได้เลือกสีที่ใช้ในงานเป็นเชิงสัญลักษณ์ โดยสีที่ใช้ในงานส่วนมากจะเป็นสีโทนเย็น ซึ่งแสดงออกถึงความร่มเย็นให้ความรู้สึกถึงความผ่อนคลายและการเจริญเติบโตของงาม ซึ่งมีความหมายอีกในหนึ่งคือการเริ่มต้นใหม่ของฤดู ที่ชาวบ้านได้ลงมือทำการเกษตรตามเชิงเขาและพื้นที่ลุ่ม ที่มีความอุดมสมบูรณ์ในเรื่องของป่าไม้ที่แตกต่างจากภาพที่สื่อหรือชาวได้นำเสนอ ข้าพเจ้าจึงได้มีความคิดที่อยากเป็นคนนำเสนอให้ผู้คนได้เข้าใจและอยากมาสัมผัสถึงความงามที่ปรากฏผ่านผลงานภาพพิมพ์แกะไม้ จึงเป็นที่มาของแนวความคิดในการทำงานวิทยานิพนธ์ชุด “บันทึกความผูกพัน ทิวทัศน์บ้านเกิด”

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ข้าพเจ้าได้มุ่งหวังอยากนำเสนอผลงานที่สะท้อนภาพทิวทัศน์ชนบท โดยนำภาพพืชไร่การเกษตรของชาวบ้านที่ได้ทำการเพาะปลูกตามเชิงเขาและพื้นที่ลุ่ม ซึ่งมีภาพธรรมชาติล้อมรอบประกอบด้วย ต้นไม้ ภูเขา ท้องฟ้า เป็นต้น เพื่อที่จะสะท้อนให้ผู้คนภายนอกได้มองเห็นถึงความงามที่มีในพื้นที่ และเห็นถึงภาพวิถีชีวิตของชาวบ้านที่ได้อยู่ร่วมอาศัยกับป่า โดยภาพที่ออกมาจึงแสดงให้เห็นถึงความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้ จึงเกิดเป็นภาพพิมพ์ไม้ที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยร่องรอยในการแกะไม้ หรือเส้นแต่ละเส้นที่แกะลงไปจึงเป็นเหตุให้เกิดความรู้สึกในตัวผลงาน

ภาพที่ 57

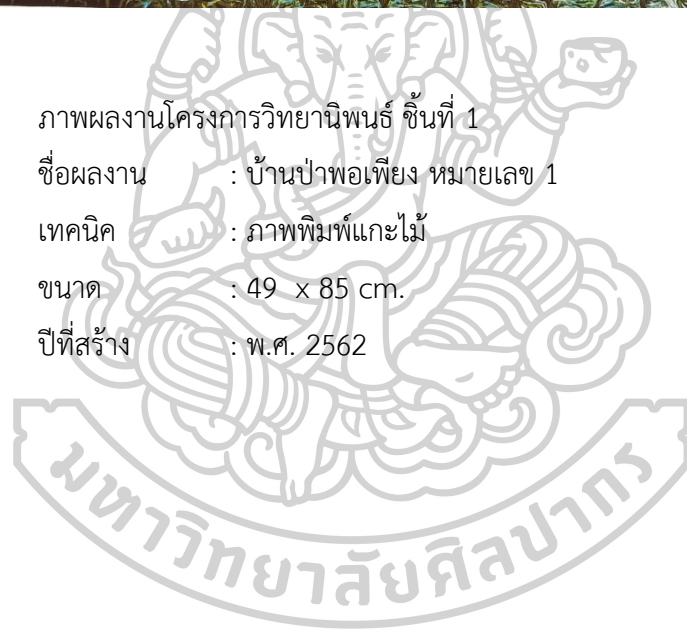
ภาพผลงานโครงการวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน : บ้านป่าพอเพียง หมายเลข 1

เทคนิค : ภาพพิมพ์แกะไม้

ขนาด : 49 x 85 cm.

ปีที่สร้าง : พ.ศ. 2562

ภาพที่ 58

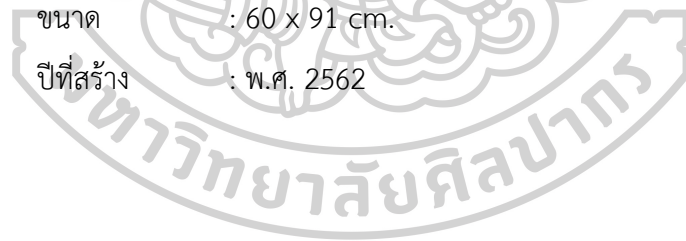
ภาพผลงานโครงการวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน : บ้านป่าพอเพียง หมายเลข 2

เทคนิค : ภาพพิมพ์แกะไม้

ขนาด : 60 x 91 cm.

ปีที่สร้าง : พ.ศ. 2562

ภาพที่ 59

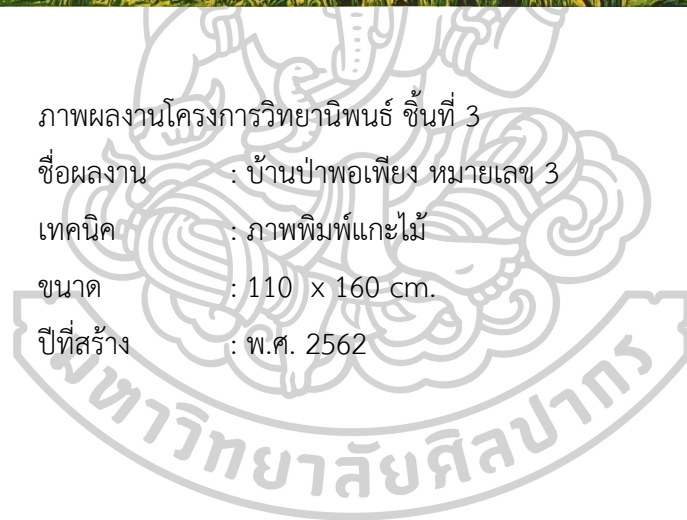
ภาพผลงานโครงการวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน : บ้านป่าพอเพียง หมายเลข 3

เทคนิค : ภาพพิมพ์แกะไม้

ขนาด : 110 x 160 cm.

ปีที่สร้าง : พ.ศ. 2562

ภาพที่ 60

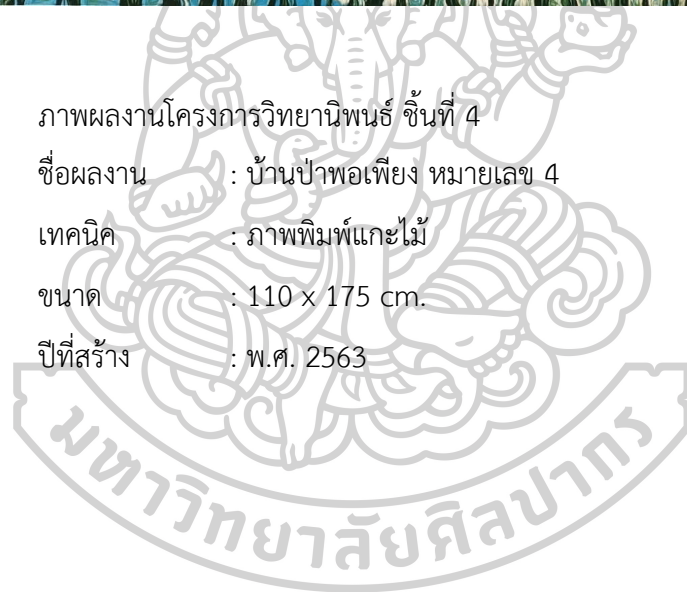
ภาพผลงานโครงการวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน : บ้านป่าพอเพียง หมายเลข 4

เทคนิค : ภาพพิมพ์แกะไม้

ขนาด : 110 x 175 cm.

ปีที่สร้าง : พ.ศ. 2563

ภาพที่ 61

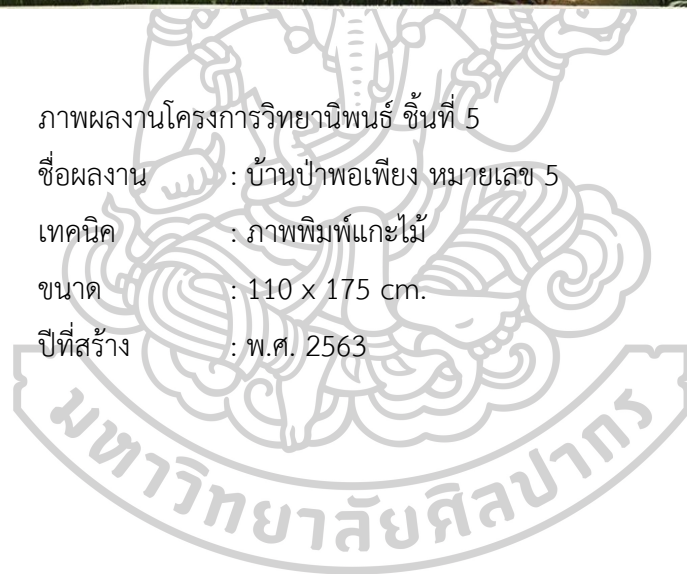
ภาพผลงานโครงการวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5

ชื่อผลงาน : บ้านป่าพอเพียง หมายเลข 5

เทคนิค : ภาพพิมพ์แกะไม้

ขนาด : 110 x 175 cm.

ปีที่สร้าง : พ.ศ. 2563

ภาพที่ 62

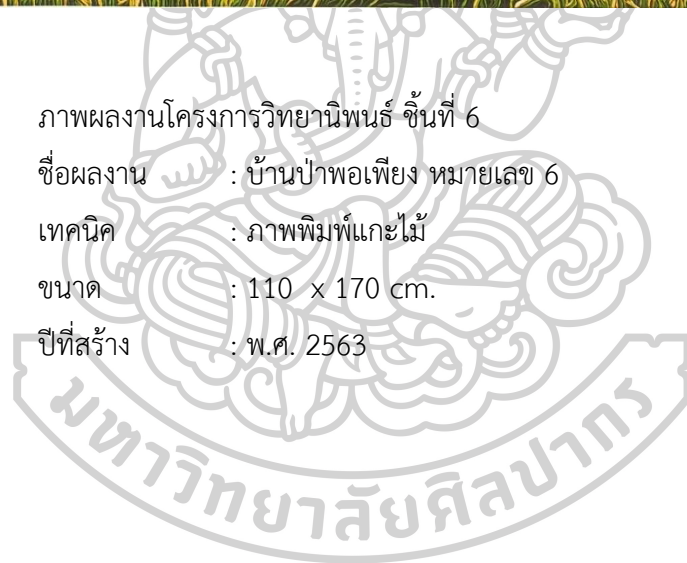
ภาพผลงานโครงการวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6

ชื่อผลงาน : บ้านป่าอูเพียง หมายเลข 6

เทคนิค : ภาพพิมพ์แกะไม้

ขนาด : 110 x 170 cm.

ปีที่สร้าง : พ.ศ. 2563

ภาพที่ 63

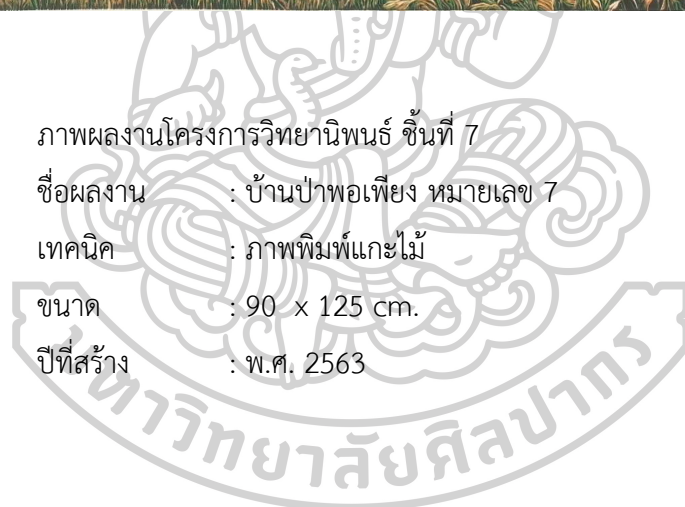
ภาพผลงานโครงการวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 7

ชื่อผลงาน : บ้านป่าพอเพียง หมายเลข 7

เทคนิค : ภาพพิมพ์แกะไม้

ขนาด : 90 x 125 cm.

ปีที่สร้าง : พ.ศ. 2563

บทที่ 5

บทสรุป

ตลอดระยะเวลาในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้ ตั้งแต่เริ่มต้นและระยะก่อนวิทยานิพนธ์ มาจนถึงผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ทำให้ข้าพเจ้าได้รู้ถึงวิธีการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์แกะไม้ และพบเจอกับปัญหาในรูปแบบต่างๆ จึงทำให้ต้องหาวิธีแก้ไขปัญหา จนเกิดเป็นองค์ความรู้ และพัฒนาการด้านฝีมือโดยการศึกษาหาข้อมูล การค้นคว้าศึกษาจากผลงานของศิลปินท่านอื่น ๆ และการหาหนังสือเพิ่มเติมเติมในเรื่องของแนวความคิด ซึ่งทำให้เกิดเป็นประสบการณ์ในการทำงาน และเรียนรู้ โดยการดำเนินงานการสร้างสรรค์ จึงเป็นเหตุให้ต้องมีการวิเคราะห์ผลงานและปัญหาที่เกิดขึ้น โดยอาศัยความรู้ที่ได้กล่าวมาในช่วงต้น พร้อมทั้งการทดลองด้านเทคนิคเพื่อนำมาซึ่งผลงานที่มีคุณภาพ โดยอาศัยทัศนธาตุทางทัศนศิลป์เป็นตัวนำเสนอผลงาน

ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้วิทยานิพนธ์ชุด “บันทึกความผูกพัน ทิวทัศน์บ้านเกิด” ถือเป็นข้อสรุปในการทำงานและศึกษาเรียนรู้ตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต ข้าพเจ้าได้มีการพยายามที่จะคิดค้นและเรียนรู้ศึกษาในการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อที่จะแสดงถึงความรู้สึกและอารมณ์ที่อยากถ่ายทอดผ่านกระบวนการเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut) ที่สะท้อนถึงปัญหาและการดำรงชีวิตของชาวบ้านที่มีความเข้าใจผิดด้านป่าไม้ ข้าพเจ้าจึงได้นำภาพทิวทัศน์ชนบทที่ชาวบ้านได้ทำการเกษตรตามเชิงเขาและพื้นที่ลุ่มมานำเสนอ โดยมีภาพของทุ่งนา ไร่ข้าวโพด ต้นไม้ภูเขา ท้องฟ้า ที่มีความสำคัญและถือเป็นวิถีชีวิตของชาวบ้านที่ยึดถือปฏิบัติกันมาอย่างยาวนาน เพื่อที่จะแสดงให้ผู้คนภายนอกได้เข้าใจความเป็นวิถีชีวิตชาวบ้านในพื้นที่ ข้าพเจ้าจึงมุ่งหวังนำเสนอผลงานที่มีภาพทิวทัศน์ในบ้านเกิดที่แสนจะธรรมดา แต่บ่งบอกถึงเรื่องราวความเป็นอยู่ของชาวบ้าน โดยมีธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์เป็นปัจจัยในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยสีที่ใช้และร่องรอยในการแกะลวดแสดงถึงความอุดมสมบูรณ์และการดิ้นรนของชาวบ้าน

ข้าพเจ้ามีความหวังอย่างยิ่งว่าการศึกษาค้นคว้าทดลองในงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ให้ความสนใจในงานทัศนศิลป์ และกับผู้ที่ได้มีความสนใจในเรื่องของความงามในรูปแบบของวิถีชีวิตชาวบ้านในชนบท

รายการอ้างอิง

Ngthai. (2563). เมื่อชาว แม่แจ่ม เปลี่ยนเขาหัวโล้นจากไร่ข้าวโพด เป็นผืนป่าและสวนวนเกษตรด้วย 'ต้นไม้'.

Retrieved from <https://ngthai.com/environment/32828/mae-chaem-model-plus/>

สารานุกรมเสรี, ว. (2558). การลงแขก. Retrieved from

<https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%A5%E0>

[%B8%87%E0%B9%81%E0%B8%82%E0%B8%81](https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%87%E0%B9%81%E0%B8%82%E0%B8%81)

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	มงคล โมงปิ่นแก้ว
วัน เดือน ปี เกิด	12 ธันวาคม 2534
สถานที่เกิด	จังหวัดเชียงใหม่
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2551-2553 -วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ คณะศิลปกรรม สาขาวิชาจิตรศิลป์ พ.ศ. 2554-2558 -ปริญญาศิลปบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ ภาพวิชาภาพพิมพ์ คณะศิลปกรรม และสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาพ พวยัพ (เจ็ดยอด) เชียงใหม่ พ.ศ. 2559-2564 -ปริญญาศิลปมหาบัณฑิต (ทัศนศิลป์) ภาควิชาภาพพิมพ์ คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	218 หมู่ 16 ต.แม่นาจร อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่
ผลงานตีพิมพ์	พ.ศ. 2558 - ร่วมแสดงนิทรรศการโครงการค่ายเยาวชนสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัย รุ่นที่ 6 - ร่วมแสดงนิทรรศการศิลปกรรมรุ่นเยาว์ ครั้งที่ 32 พ.ศ. 2559 - ร่วมแสดงนิทรรศการศิลปกรรมกรุงเทพฯ ครั้งที่ 3 พ.ศ. 2560 - ร่วมแสดงนิทรรศการศิลปกรรมข้างเฟือก ครั้งที่ 6 พ.ศ. 2562 - ร่วมแสดงนิทรรศการศิลปกรรมข้างเฟือก ครั้งที่ 8 - นิทรรศการการแสดงผลงานวิทยานิพนธ์ ณ หอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนิน พ.ศ. 2563 - ร่วมแสดงนิทรรศการศิลปกรรมข้างเฟือก ครั้งที่ 9
รางวัลที่ได้รับ	พ.ศ. 2562 - รางวัลชมเชยการประกวด ศิลปกรรมข้างเฟือก ครั้งที่ 8

